

PAPERI LIITTO

www.paperiliitto.fi

1 ■ 28.1.2008

"Emme luovu Kemijärven ja Summan taistelusta" ■ 4 ■ Neuvottelukierros käynnistyy ■ 6 ■ Kone ei korvaa ihmisiä ■ 15 ■ Kansainvälinen taiteilija Kauhavalta ■ 24 ■

4-5

Stora Enson ammattiosastojen kokouksen yhdellä järjestäjistä, pääluottamusmies **Kari Miettisellä**, oli asiaa toimitusjohtaja **Jouko Karviselle**.

Kapinalaulut raikuvat Kemijärvellä ja Summassa.

10

PÄÄKIRJOITUS

Jääräpää ja hölmö

Stora Enson monien asiantuntijoiden esittämi- en järkisyiden vastainen päätös sulkea Summan ja Kemijärven tehtaat ja yksi konelinja Anjalan- koskelta kertoo yhtiön jääräpäisyydestä. Vaikka alkuperäiset perustelut – kannattamattomuus, puun saatavuus ja hinta – ovat usean eri asiantuntijan toi- mesta osoitettu virheellisiksi, asemastaan kamppaileva yh- tiön johto vei päätöksensä muuttamattomina toteutukseen.

Stora Ensossa käydyillä yt-neuvotteluilla ei ollut muu- ta merkitystä kuin lain kirjaimen täyttämisen; senkin osal- ta lopullisen ratkaisun tekee mahdollisesti tuomioistuin. Henkilöstö harkitsee riittävansa koko yt-prosessin, kos- ka yhtiö oli jo ennen neuvottelujen alkua ilmeisesti tehnyt päätöksensä.

Jääräpään kaverina tuhannen ihmisen työpaikan menet- tämisessä oli hölmö, Stora Enson suurin omistaja Suomen valtio. Vaikka Vanhasen hallituksen sisältäkin kuului kri- tiikkiä Stora Ensoa kohtaan, ei hallitus lopulta tehnyt yh- tään mitään. Valtio-ohjauksesta vastaavan ministeri Häkä- miehen monesti julkisuudessa esittämä perustelu, ettei val- tiovalta voi omistajana päättää, mikä tehdas pitää sulkea, on täysin käsittämätön. Mistä ministeri on saanut varmuu- den, että joku kannattava tehdas ylipäätään pitää sulkea?

Häkämiehen toinen julkisuudessa esittämä huoli on yk- sityisten sijoittajien kiinnostuksen laskeminen, jos valtio- omistaja asettaa yhtiölle yhteiskunnallisia velvoitteita. Juu- rikaan alastomammin kokoomuslaista yksityiselle voiton- tavoittelulle rakentuvaa maailmankuvaa ei voi perustella.

Suomen valtio käyttää Stora Enson tehtaiden teuras- tusten jälkihoitoon kymmeniä miljoonia euroja, Wallen- bergin suku ei äyriäkään, amerikkalaiset eläkerahastot ei- vät pahasti devalvoitunutta jenkkisenttiäkään. Paperiliit- tolaisten työ järkipäätöksen aikaansaamiseksi kuitenkin jat- kuu edelleen.

1/TAMMIKUU 2008

- Pääluottamusmies Kari Miettinen, keskellä, sekä toimitusjohtaja Jouko Karvinen ja puheenjohtaja Jouko Ahonen ammat- tiosastojen kokouksessa Imatralla.

4

- Kapinalaulut raikuvat Kemijävellä ja Sum- massa. Kemijärven sellutehtaan työntekijät ja esittelevät sellukapi- nalevyä "Enso tahtoo Eurooppaan".

10

- Kansainvälinen taiteilija Matti Saari, 75, Kauhavalta. Näyttelyjä ja kilpailuja on mahtunut uralle useita niin kotimaassa kuin ulkomailla.

24

- Kone ei korvaa ihmissilmää. Ismo Rau- tainen Äänekos- kelta.

15

- Metsäkeisarin vaatekaapissa pitää olla valinnanvaraa.

16

Kansalaisista koetteli raskaasti myös paperityöläisiä 18

Aalloista nousi uusi Aceh 20

Pitkin paperia 26

Kurssitarjotin 31

Muutoksia työttömyys- turvaan ja vuorottelu- vapaaseen sivulla 29

PAPERILIITTO

Paperiliitto on suomalaisten paperityöntekijöiden edunvalvoja ja ammattiliitto, joka on perustettu 1906. Liitto on Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestön SAK:n jäsenliitto. Paperiliit- tossa on 70 amaattiosastoa ja lähes 50 000 jäsentä.

PAPERILIITTO

Paperiliiton järjestölehti.

Julkaisija: Paperiliitto ry

Päätöimittaja:

Jukka Vesterinen puh. (09) 7089 291

Toimittajat

Jukka Riksmannin puh. (09) 7089 296

Heikki Lauronen puh. (09) 7089 270

etunimi.sukunimi@paperiliitto.fi

Toimituksen sihteeri:

Eija Valkonen puh. (09) 7089 227

Toimituksen osoite:

Paperiliitto ry, Paasivuorenkatu 4 - 6 A
PL 326, 00531 HELSINKI

Puhelin (09) 708 91

Faksi (09) 7012 279

info@paperiliitto.fi

www.paperiliitto.fi

Ilmoitusmarkkinointi:

Mika Mainos Oy

Iso-Heikkiläntie 8

20200 TURKU

puh. (02) 2351 371

info@mikamainos.fi

Tilaukset:

Lehti lähetetään ilmaiseksi kaikille Paperiliiton jäsenille. Paperiliitto-lehti ilmestyy 10 kertaa vuodessa. Lehden voi tilata myös jäsenkuntiaan kuuluma- lon 8,50 euron vuosikertahintaan.

Osoitteen muutos:

Kun teet virallisen muuttoilmoi- tuksen, sinun ei tarvitse ilmoittaa uutta osoitettasi Paperiliittoon. Osoitteenmuutos tulee voimaan noin 4 viikossa.

Seuraava lehti ilmestyy 3.3.2008. Aineistot tulee olla toimituksessa 15.2.2008 mennessä.

Painopaikka: Kehitys Oy/Allatum Oy, Pori

Ulkoasu: Tuulikki Poutanen

Kannen kuva: Keijo Martikainen

STORAENSOLAISET IMATRALLA

”Emme luovu KEMIJÄRVEN JA SUMMAN taistelusta

Samaan tahtiin puhelimet kiinni. Vasemmalla maajohtaja Aulis Ansa- harju ja toimitus- johtaja Jouko Karvinen asettuivat kuulemaan ammatti- osastojen edustajien kysymyksiä.

da olla autojakaan eikä junia. Kaik- ki me 214 työntekijääkö sellutehtaalta lähdetään veturikuskeiksi, kyseli Kent- täkumpu.

Tässä tilanteessa kokous näki, että on vaikutettava mahdollisimman no- pealla aikavälillä poliittisiin päättäjiin Paperiliiton ja muiden liittojen kautta. Mahdolliset mielenilmaukset tai vas- taavat jäivät kokouksen mukaan pää- luottamusmiestason pohdintaan. Ai- kaa on kuitenkin vähän.

Niin ja Jouko Karvisen kysymys ja pyyntö kokoukselle oli, että mitä hänen tulee tehdä jotta me voitaisiin keskustel- la näistä asioista yhdessä jo ajoissa. Ja se toinen asia koski vaikean ajan työrauhaa, jota hän pyysi työntekijöiltä.

- Kaikkemme me tälle koko asial- le tehdään. Meidän tehtävänä on pitää työpaikoista ja alamme olemassaolos- ta kiinni. ”Ruumiinryöstäjät” ovat sillä hetkellä paikalla, kun esimerkiksi Sum- man tehdas pysähtyy, totesi Ilkka No- kelainen lopuksi viitaten metallialan purkupuorukoihin.

Surureunainen
Ilmoitus Helsingin
Sanomissa
sunnuntaina
20. tammikuuta 2008

Toimitusjohtaja Jouko Karvinen ja maajoh- taja Aulis Ansa- harju antoivat ammattiosastoille hieman kuitenkin tulevaisuu- den toivoa vierailullaan Imatran koko- uksessa. Tällä kertaa he eivät puhuneet juurikaan talousluvusta eivätkä osoit- taneet käyrillään kilpailukyyn tekijöi- tä. He katsoivat osallistujia ja Paperiliit- ton vaikuttajia silmästä silmään Imat- ran kylpylän kokoussalissa.

Stora Enson ammattiosastojen vuo- tuinen kokous tammikuussa Imatral- la osui monien ikävien ja vaikeiden asi- oiden ajankohtaan henkilöstön ja sen edustajien kannalta. Mutta kenties sijn- sain mielessä hyvään aikaan, sillä keskelle Summan ja Kemijärven tehta- iden vellova kriisikeskustelua kuumaan kokoussaliin asteli sovituna ajankohta- na itse toimitusjohtaja Jouko Karvinen adjutanttinaan maajohtaja Aulis Ansa- harju. Heillä oli omien sanojensa mu- kaan aikaa kuunnella ja keskustella.

Toimitusjohtaja Karvinen aloitti, et- tä voitte avoimesti kysellä alustuksen jälke- en. Itse hän oli varannut osanot- tajille myös yhden kysymyksen.

Olenaisiin viesti Jouko Karviselta kokousväelle oli, että nyt panostetaan kaikki voimat Summan ja Kemijärven tehta- iden alasajojen jälkeen korvaaviin, todellisiin liiketoimintoihin ja nopeaan tahtiin. Se, mitä nämä uudet toimint- nat voisivat olla, ei johtaja Karvinen ei- kä Ansa- harjuakaan voineet vielä kertoa.

- Rakennemuutokset on tehtävä, mutta meillä on korvaavia suunnitel-

mia sekä Kemijärven, että Summan tehta- iden osalta. Emme voi niitä kui- tenkaan keskeneräisinä tässä julkistaa, sanoi maajohtaja Aulis Ansa- harju kokouksen tiedotustilaisuudessa.

Ansa- harju tunnusti, ettei Kemijärven tehta- an kannattavuus eikä Lapin puun riittävyys olleet perusteena tehta- an lopettamiselle, vaan tuontipuun käytön vähentäminen.

Tärkeä tekijä koko asian kannalta on siis Venäjän puutullien tulo ja sen vai- kutukset. Asia joka koskettaa kerran- naisesti koko Suomen puujalkaa ja sen kansaa.

- Puutulliasiaa haluaisimme koh- tuullisen nopeasti sopimuskompromis- si. Asioita lasketaan ja mietitään. Niitä on katsottava myös viiden vuoden pää- hän. Kotimaisen puun käyttöä on lisät- tävä ja samaan aikaan varauduttava teh- dasintegraattien muutoksiin. Suomesta emme saa riittävästi koivua, mikä mer- kitsee siirtymistä sen käytöstä enene- vässä määrin havukuituun, sanoi Kar- vinen.

- En tiennyt vielä vuosi sitten ko- ko puutullien todellista tilannetta. Nyt se ja koko tuontipuuasia on vakavana haasteena, jatkoi Karvinen.

Mitä tekee hallitus?

Venäjän puutulliasiaan puuttui myös liittovaltuuston puheenjohtaja, Kau- kopään pääluottamusmies Ilkka No- kelainen. Nokelainen haluaisi panna painetta asian ratkaisulle painostamal- la puutulleista sopivia osapuolia. Ko- timaisessa toiminnassa tämä tarkoittaa

painetta hallitusta kohtaan.

- Mennään vaikka porukassa ja yri- tetään laittaa asia kuntoon, sillä tämä- hän on pitkän päälle kestävätilan- ne, totesi Nokelainen.

- Maan hallitus ei ole edes yrittänyt kantaa sitä vastuuta, mikä sille omis- tajayhtiönä kuuluu sen ollessa tämän pörssiyrityksen merkittävä osakas.

Vanhasen hallitus onkin muuttanut ainakin ideologiassaan valtion omis- taja- ja politiikan perusteita. Aiemmin val- tiolle oli tärkeää huomioida taloudelli- sen tuottavuuden lisäksi myös alue- ja työvoimapolitiikan näkökulma eli suo- mennettuna kantaa vastuuta ja huol- ta myös ihmisten elämisestä ja asumi- sesta.

- Nyt Stora Enso sanelee valtion omistaja- ja politiikan ehdot ja hallitusta viedään kuin pässiä narussa, todettiin kokouksen julkilausumassa terävästi.

Yhtiön kiireellistä menoa ja hallitus- herrojen hymistelyä ihmeteltiin kai- kissa niissä puheenvuoroissa ja kysy- myksissä, joita kokouksessa esitettiin. Hallituksen on parasta lähteä, jollei se ala saada asiaa kuntoon ja jollei se hoi- da omistamiaan asioita, todettiin pu- heenvuoroissa.

Puheenjohtaja Jouko Ahonen lu- ki eduskunnan ohjeen valtion omis- taja- ja politiikan vaikuttamisesta omistamiin- sa yhtiöihin. Ahonen piti myös käyty- jen yt- neuvottelujen antia vähäisenä, koska paikallisilla ehdotuksilla ei ollut lopputuloksen kannalta juurikaan pai- noarvoa.

Summan pääluottamusmies Pek- ka Kokkonen ilmoitti, että kukaan

ei ymmärrä järjellä Summan tehta- iden lopettamista.

- On ennenkin puusta ollut pulaa. Ennen vihollinen tuli Summaan idäs- tä, nyt se tulee länneestä. Me tehtiin so- pimukset olemassaolostamme ja inves- tointien kehittämistyöstä, niin ei ne paina nyt mitään. Ei tätä ymmärrä ku- kaan, pyöritteli Kokkonen päätään ja kirosi päälle.

Kemijärven tehta- iden pääluottamus-

mies Seppo Kenttäkumpu kysyi mel- kein ensimmäiseksi, että kuka saa täs- sä maassa tehdä virheitä ja kuinka pal- jon. Niistä virheistä maksaa työnteki- jä inhimillisen ja toimeentulonsa kärsi- myksen kautta.

Kenttäkumpu piti konkreettisenä asiana, että puuta Lapissa on.

- Miten se vain viedään sitten Ou- luun Lapin metsistä. Ei siellä ole kun- non rautateitä eikä maanteitä eikä tai-

Kansanliike Kemijärven ja Summan puolesta

● **Globaali pörssiyritys Stora Enso** tuntuu seisovan kuin tatti tur- peessa ilmoittamissaan päätöksissä Summan ja Kemijärven tehta- iden ja Anjalankosken yhden paperikoneen lopettamisessa.

Päätöksien mukaan Summa hiljenee tammikuun aikana ja Ke- mijärvi huhtikuun lopussa. Kaikki- aan 985 ihmistä joutuu luopumaan omasta nykyisestä työstään. Se on inhimillinen katastrofi.

Toimitusjohtaja Jouko Kar- vinen ilmoittaa että kyllä hän kes- kustelee omistajana olevan Suomen valtion edustajien eli vastaavien mi- nisterien kanssa, mutta hänen tehtä- vänään on huolehtia enemmän yhti- on liiketoiminnan kannattavuudesta. Karvinen kertoi Imatralla storaenso- laisille että tällaisia tehta- iden lopet- tamispäätöksiä ei tehdä sen takia,

että vaikutetaan pörssikurssiin nos- tavasti. Niitä tehdään hänen mukaan siksi, että tuontipuun tulo Suomeen on vähentynyt ja vähenee sekä hin- ta nousee. Ja siksi, että Stora Enso kertoo vahvistavansa edelleen vah- voja suomalaisia tehdasyksiköitä.

Suomen valtion rooli huoleh- tia poliittisesti 35 prosentin osuuden omistajana Stora Enson asioista on saanut melkoisen rutun. Hallitus on hiljaisuudellaan hyväksynyt tehta- iden alas ajamisen.

Jouko Karvinen on ollut vii- me vuoden huhtikuun alusta eli rei- lut yhdeksän kuukautta Stora Enson johdossa ja siinä ajassa on tapahtu- nut paljon. Karvinen mukaan yhtiös- sä on tapahtunut myös hyviä asioita. Hän on selvästi enemmän yritys- joh- taja kuin yhteiskunnallinen vaikutta- ja perinteisessä valtion pörssi- yhti-

össä. Lupaukset Summan ja Kemi- järven tehta- iden töiden korvauksis- ta uusilla, puuhun liittyvillä liiketo- minnoilla eivät ole kaikkia ainakaan vakuuttaneet. Jääkin nähtäväksi tä- män toivon kipinän syytyminen.

Paperiliittolaisittain katso- en kaikki vaikuttaminen tulee jäse- nistölle tehdä liittona, mutta Kemi- järvellä touhuava kansan massaliike tekee myös hyvää työtä. Se keskit- tyy muidenkin alojen ihmisten sym- patrioiden ja solidaarisuuden tunte- miseen kuin oman alan ihmisten. Siellä ollaan kaupunginjohtajasta lastentarhanopettajaan sitä mieltä, että tehdas tulee säilyttää.

Näin on syntynyt kansanlii- ke, jota kaivataan nyt Summan sekä Kemijärven puolustamiseksi. Helmi- kuun 4. päivä Kemijärveltä tulee ka- pinajuna Helsingin herrojen puheil-

le ja näytille ja siihen junaan on syytä hypätä mahdollisimman monen jokaiselta asemalta.

-Mennään vaik- ka virsiä kirkkoon vei- saamaan yhdessä ihmisen kanssa, kunhan tulee tunne yhdessä tekemisestä ja vaikuttamisesta, totesi muuan Ke- mijärven tehta- an selluntekijä ja oi- keassa hän oli. Nyt on suomalai- sen tekemisen säilyttämiseksi täh- täävään vaikuttamisen aika.

Yhteistoiminnalla tuottavampaan työelämään

www.tuottavuustyö.fi on uudenlaisen tuottavuustiedon verkkopalvelu. Verkkopalvelun tiedot ja palvelut edistävät yhteistoiminnassa tapahtuvaa tuottavuuden parantamista suomalaisilla työpaikoilla.

Tuottavuustyö.fi:n taustalla on huoli siitä, että tuottavuustyön kehittäminen on Suomessa hajautunut useille eri toimijoille eri puolille yhteiskuntaa. Tuottavuustyön kehittäjät ovat tähän saakka edustaneet Internetissä lähinnä vain itseään ja esitelleet sivuillaan omia tietojiaan ja palvelujaan. Tuottavuustyöhön liittyvä laadukas suomalainen aineisto on ollut pieninä sirpaleina verkkoavaruudessa. Niinpä kokonaisvaltaisen kuvan muodostaminen suomalaisesta tuottavuustyöstä sekä tarjolla olevasta aineistosta ja palve-

luiden monipuolisuudesta on ollut vaikeaa. Aloite verkkopalvelun rakentamiseen tuli Akavan, Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n, SAK:n ja STTK:n käynnistämän tuottavuusprojektin myötä. Työturvallisuuskeskus vastaa palvelun sisällön ja tekniikan ylläpidosta.

Tuottavuustyö tutuksi käytännönläheisesti

Tuottavuustyö.fi -verkkopalvelusta löytyvät tuoreimmat tuottavuuteen liittyvät uutiset ja tutkimustiedot. Sivustolla esitellään myös keskeiset tarjolla olevat tuottavuustyön tehostamista edistävät palvelut. Näin verkkopalvelun käyttäjä voi soveltaa saamia tietoja suoraan käytäntöön. Käyttäjävälisen ja käytännönläheisen verkkopalvelun aineisto ja palvelut ovat tasapuolisesti kaikkien työpaikkojen, johtajien, esimiesten, tuottavuuden ke-

hittäjien ja henkilöstön edustajien ulottuvilla.

Tuottavuustyö.fi:n avulla tuottavuustyöstä kiinnostunut henkilö löytää kaiken tarvitsemansa perustiedon ja kykenee muodostamaan itselleen kokonaiskuvan tuottavuustyön kehittämisen mahdollisuuksista.

Verkkopalvelusta muodostuu tuottavuustyön kotipesä, joka hyödyntää jo olemassa olevia linkkejä, sivustoja ja tuottavuus-toimijoita ja ohjaa asiasta kiinnostuneet henkilöt eteenpäin syvemmän ja yksityiskohtaisemman tiedon lähteille. Verkkopalvelun sisältöjä ja palveluja päivitetään säännöllisesti, jotta viimeisin ja ajankohtaisin tieto ja taito ovat palvelun kautta tarjolla.

Lisätietoja Tuottavuustyö.fi -sivustosta: Kehittämispäällikkö Tiina-Mari Monni, Työturvallisuuskeskus, 09-6162 6264 www.tuottavuustyö.fi

PUHEENJOHTAJALTA

Neuvottelukierros käynnistyy ja haasteet lisääntyvät

Kuten tunnettua, tehdään työehtosopimus aina määräaikaisena. Nykyisin voimassa olevan ns. raskaan paperin työehtosopimuksen voimassaolo päättyy tämän vuoden toukokuun viimeisenä päivänä. Tosin, mikäli silloin vielä ovat neuvottelut kesken uudesta sopimuksesta, on vanha sopimus senkin jälkeen työrauhavelvoitteinen voimassa. Vasta siinä vaiheessa alkaa sopimukseton tila, kun jompikumpi sopimusosapuoli ilmoittaa virallisesti katkaisevansa neuvottelut. Jalostusteollisuuteen teimme työehtosopimuksen Paperin- ja pahvinjalostajien yhdistyksen PPy:n kanssa syksyllä ja myös eräät erillissopimukset mm. Huhtamaen osalta teimme tuolloin, kun edelliset sopimukset päättyivät.

Harvoin tulee mietittyä, miten laajan valmistelu- ja neuvottelutyön takana sopimukset ovat. Joka neljäs vuosi kokoontuva liittokokous linjaa sopimuspoliittiset tavoitteet aina liittokokouskaudelle. Liittokokoukseen osallistuvat edustajat jokaisesta alamme ammattiosastosta, pienistä osastoista vähemmän edustajia ja suuremmista enemmän jäsenmäärän suhteessa. Edellisessä vuoden 2005 liittokokouksessa oli varsinaisia kokousedustajia lähes 200. Lisäksi paikalla olivat liittomme hallinto ja toimistomme henkilökunta. Yhteensä meitä oli paikalla lähes 300 henkilöä.

Viime vuoden syyskuun lopulla pidimme Kiljavalla kaksipäiväiset neuvottelupäivät, joille osallistui jokaisesta ammattiosastostamme pääluottamusmiehet, työsuoje-luvalluutetut ja osastojen puheenjohtajat. Yhteensä paikalla oli noin 250 henkilöä eri puolilta Suomea ja lisäksi edustajat toimistoltamme. Näillä neuvottelupäivillä keskityimme käsittelemään tulevan neuvottelukierroksen tavoitteita ja neuvottelutaktiikkaa. Laajoissa ryhmätyöissä tuli erittäin hyvä paketti neuvottelujen pohjaksi.

Liittokokouslinjaukset ja Kiljavan neuvottelupäivillä tuotettu aineisto ovat pohjana, kun liittomme hallinto, eli liittovaltuusto ja liittotoimikunta kokoontuvat pohtimaan kevään neuvottelukierroksen tavoitteita, aikatauluja ja taktiikkaa keskiviikkona 30. päivänä tammikuuta. Liittovaltuustoon kuuluu 30 eri ammattiosastojen edustajaa ja liittotoimikuntaan 13 eri osastojen edustajaa sekä liittotoimikunnan puheenjohtajana liiton puheenjohtaja. Koko päivän kestävässä

tilaisuudessa käymme erittäin laajan keskustelun, jonka jälkeen hallinto tekee meitä kaikkia neuvottelijoita sitovat päätökset mm. neuvottelutavoitteista.

Helmikuun 5. päivänä aloitamme yhteiset neuvottelut työnantajan kanssa. Työehtosopimusneuvottelukuntaamme kuuluvat liiton toimistosta minun lisäksi liittosihteeri Petri Vanhala, sihteeri Sauli Kovanen, sopimussihteeri Juhani Siira ja palkkasihteeri Juho Kautto. Lisäksi neuvottelukuntaan kuuluvat valtuustomme puheenjohtaja, Kaukopään tehtaan pääluottamusmies Ilkka Nokelainen, valtuustomme varapuheenjohtaja, Veitsiluodon tehtaan pääluottamusmies Jouko Suomalainen sekä liittotoimikunnan jäsen, Metsä-Tissuen pääluottamusmies Timo Virtanen Mäntästä. Neuvottelukunnan asiantuntijoina toimivat liittomme lakimies, varatuomari Juha Koivisto sekä neuvotteluissa lähinnä tilastoasioista vastaavana tutkija Esa Kaitila.

Neuvottelukunta raportoi neuvottelujen kulusta säännöllisesti liittotoimikunnalle, joka kokoontuu vähintään kerran kuukaudessa ja neuvottelujen tiivistyessä myös useammin. Liittotoimikunnalla on myös omana valmistelevana elimenä työvaliokunta, johon kuuluvat liiton johtoryhmän jäsenten lisäksi viisi liittotoimikunnan jäsentä. Liittotoimikunta ohjaa neuvottelutoimintaa vastaten tietysti linjauksistaan ja päätöksistään liittovaltuustolle. Liittovaltuusto kokoontuu aina tarvittaessa käsittelemään neuvottelutilannetta ja tekemään tarvittavia päätöksiä. Ja kun neuvottelutulos jonain päivänä syntyy, muuttuu se työehtosopimukseksi vasta, kun liittotoimikunta ja liittovaltuusto ovat sen hyväksyneet. Ja tavoitteenamme on ollut ja tulee olemaan, että neuvottelutulos voitaisiin hyväksyä yksimielisesti. Ja näin on tapahtunutkin ainakin niin kauan, kun itse olen ollut tiiviisti Paperiliiton toiminnassa mukana 80-luvun alkupuolelta alkaen.

Edellä kerrotun perusteella voinee sanoa, että neuvottelutoiminta Paperiliitossa perustuu varsin demokraattiseen menettelyyn. Ja näinhän sen tulee ollakin, sillä Paperiliiton tulee tehdä juuri niitä toimenpiteitä ja

ratkaisuja, joita jäsenistö omalta järjestöltään odottaa ja vaatii. Demokratia on tietenkin edustuksellista, sillä edellä kerrotulla laajalla "kentan" edustuksella uskomme järjestöme jäsenten näkemysten tulevan huomioiduksi. Tämä ei tietenkään tarkoita sitä, että voisimme toteuttaa jokaisen jäsenen mielipiteen sellaisenaan, mutta uskon kuitenkin laajan enemmistön näkemyksen välittyvän riittävällä tavalla liittomme päätöksentekoon.

Neuvottelukierroksen aikana korostuu entisestään oikean tiedon välittäminen liiton jäsenille. Kokemuksesta voi sanoa, ettei välttämättä oikeaa kuvaa neuvottelutilanteesta saa yleisiä tiedotusvälineitä seuraamalla. Siksi korostuu paikallisen luottamushenkilöverkoston merkitys tiedon välittäjinä. Viime neuvottelukierroksen tapaan tulen itse henkilökohtaisesti laittamaan tarpeen mukaan sähköpostilla tiedotteita neuvottelutilanteista ja niiden muuttumisesta. Jo edelliselle neuvottelukierrokselle rakennettu tiedotusverkosto tulee ehdottomasti "rasvata" huippukuntoon alkavaa neuvottelukierrosta varten. Hyvin toimivan verkostomme avulla voimme pitää jäsenet ajan tasalla. Tämä edellyttää tietysti erityistä aktiivisuutta kaikilta asianosaisilta, siis myös yksittäisiltä jäseniltä. Jos mieltänne askarruttaa jokin asia, ottakaa yhteyttä osastonne luottamushenkilöihin, joilta tarvittava tieto pitäisi löytyä. Ja ellei heti löydy, ovat he velvollisia kysymään ja selvittämään asiaa hallintomme jäseniltä ja liiton toimistosta.

Ongelmia neuvotteluasetelmista tiedottamiseen syntyy varmasti siinä vaiheessa, mikäli joudumme valtakunnan sovittelijan

toimistoon. Mikäli jompikumpi osapuoli on jättänyt uhkat sisään, on sovitteluun osallistuminen lain mukaan pakollista. Pakkosovintoa meillä ei kuitenkaan onneksi ole. Ja sovittelussa pelisäännöt ovat yksiselitteisen selvät, siellä olevista asioista ja neuvotteluasetelmista ei ole lupa kertoa neuvottelupöydän ulkopuolelle. Tämä on ehdoton määräys, jota on noudatettava. Joten eiköhän jo tästäkin syystä hoideta tämä neuvottelukierros siten työnantajapuolen kanssa yhdessä, ettei sovittelijaa tarvita. Mutta tämä tavoite edellyttää ehdottomasti tahtoa ja taitoa sopimusosapuolilta. Neuvottelutulos on aina molempien osapuolten rakentama kompromissi. Pakkoratkaisua ei kummankaan osapuolen kannata edes yrittää. Senkin olemme valitettavasti kokeneet, toivottavasti kuitenkin viimeisen kerran.

JOHANNES

Stora Enso muisti kolmea paperiliittolaista tavalla, mikä varmasti jää mieleen. Pitkä nuhteeton palvelu metsäyhtiön puolesta palkittiin kultakelloin ja kultaisin rintamerkein muutama viikko sen jälkeen, kun yhtiö ilmoitti lopettavansa loistavassa kunnossa olevan ja yhtiölle miljoonia tahkoavan sellutehtaan Kemijärvellä.

Työnantaja voisi miettiä, mistä se kuvittelee löytävänsä yhtä uskollista joukkoa, toteavat Matti Mäkinen, Sisko Luokkanen ja Juha Pikkarainen.

110 vuotta MOITTEETONTA PALVELUA

Ihmisten elämälle välttämätön työ ja toimeentulo ei merkitse mitään silloin, kun osakkeenomistajien etu ja yhtiön uuden johdon imago vaatii toista. Karneinta Kemijärven sellutehtaan tapauksessa on se, että palkittujen työntekijöiden mielestä parhaiten omistajien ja yhtiön etua ajettaisiin aivan toisella tavalla eli jatkamalla sellun-tektoa Kemijärvellä.

Matti Mäkinen tuli töihin Kemijärven sellutehtaan konekorjaamolle suoraan rippikoulusta 12.6.1967. Hän oli tuolloin alaikäinen, 15-vuotias ja otettiin työharjoitteluun isänsä Toivo Mäkisen vastuulla. Aluksi Matti ei saanut poistua korjaamolta ilman lupaa. Ensimmäiset kolme kuukautta hän työskenteli työkaluvarastolla. Matti Mäkinen pitää edelleen tuota tutustumisvaihetta tärkeänä, koska työkaluvarastolla oppi tuntemaan kaikki mahdolliset työkalut, mitä korjaamalla käytettiin. Matin mielestä vastaavanlainen tutustumisjakso ei olisi pahitteeksi tämän päivän nuorille missä tahansa työpaikassa.

Matti Mäkinen ei käynyt alan am-

mattikoulua, vaan oppi oppisopimus-koulutuksessa vanhoilta ammattimiehiltä monia sellaisia niksejä, mitä ei ikinään olisi koulussa oppinut. Vanhoista ammattimiehistä Matti muistaa erityisellä lämmöllä isänsä lisäksi seppää Lantto Kallea, kaikkien asennusasioiden ylivertaista osaajaa Sompin Ollia ja työkaluviilaajaa Eino Vileniä.

- ”Siinä oli semmoisia oman alansa osaajia, joita saa hakea. Tuskin sellaisia aivan helposti löytyy”.

Jos nämä vanhat ammattimiehet vielä eläisivät, he kokisivat henkilökohtaisena loukkauksena työnantajan ilmoittaman hyvin kannattavan sellutehtaan sulkemisen.

Matti Mäkinen muistaa omaa isoisäänsä suurella lämmöllä

- ”Isoisä oli Kemi-yhtiössä töissä melkein puoli vuosisataa ja joka kerta, kun hän vanhana miehenä lähti Kemissä kaupungille paremmissa kampeissa tärkeille asioille, oli yhtiön myöntämä ansiomerkki pitkästä palvelusta varmasti puvuntakin rintapielessä. Hän oli aidosti ylpeä omasta pitkästä työurastaan. Minäkin haluaisin olla, mutta Stora Enso aikoo kylmästi lopettaa

työpaikkani. Joka tapauksessa meidän suvussa on yli sata vuotta palvelua metsäteollisuudessa. Soisin mielelläni tuolle pitkälle uralle hieman kunniakkaamman lopun”, toteaa sorvari ja koneista- ja Matti Mäkinen.

Sisko Luokkanen on tehnyt pitkän uran myös työosastonsa luottamusmiehenä

Laborantti Sisko Luokkanen kävi ammattikoulun Rovaniemellä ja lokakuussa 1967 oli Kemijärven uudella sellutehtaalla laborantin paikka auki, koska viisi naista oli yhtä aikaa äitiyslomalla ja työvoiman tarve oli suuri. Laboratoriossa oli tuolloin 22 työntekijää, pelkät laitteet eivät pystyneet tekemään analyysejä, mitä sellun tekeminen Lapin puusta vaati.

Sisko oli aluksi vuorotyössä, mutta vuodesta 1970 alkaen hän pääsi päivätyöhön. Nuorelle naiselle asia sopi hyvin, koska perhekin oli jo perustettu ja ammattikoulussa tavattu aviopuoliso oli vuorotyössä tehtaan voimallitoksella.

- ”Siskon mies Tarmo Luokkanen opetti minut soodakattilan saloihin kesällä 1971, kun tulin ensimmäistä kertaa kesätöihin tehtaalle”.

Sisko Luokkanen on kokenut Kemijärven sellutehtaan laboratorion haastavaksi työpaikaksi, missä omaa ammattitaitoa on pystynyt hyödyntämään ja kehittämään. Vaikka monet analyysit ovat vähitellen siirtyneet automaattisten laitteiden tekemiksi, tarvitaan aina

laitteiden tarkastamista ja kalibrointia. Siinä ammattitaitoisen laborantin työtehtävään tarvitaan edelleen.

Sisko Luokkanen on tehnyt pitkän uran myös oman työosastonsa luottamusmiehenä ja jäsenenä ammattiosaston toimikunnassa.

- ”Oman työosaston hyvä henki ja työtovereiden tuki on auttanut jaksamaan eri tehtävissä. Välillä aviomies ihmettelee, ettekö te siellä töissä ehdi raatailemaan, kun pitää vielä iltakaudet soitella. Kai me labran naiset niin tykkäämme työstä ja toisistamme, että monesti menee vapaa-aikakin yhdessä”.

- ”Kemijärven sellutehdas vaikutti omaan elämäni syyskesällä 1964. Silloin isäni Veikko Pikkarainen lähti rakentamaan tehdasta. Koko perhe muutti Kemistä Kemijärvelle marraskuun alussa 1964”.

- ”Kun vartuin, tulin voimallitokselle kesätöihin kesäkuun toisena päivänä 1971. Kesätöitä tein vuoteen 1979 asti kunnes tulin vielä tänä päivänä jatkuvaan työsuhteeseen. Vuonna 1980 alkaneen viisivuorojärjestelmän takia uusia työntekijöitä tarvittiin. Omat tyttäreni ovat myös rahoittaneet opiskelunsa tekemällä kesätöitä tehtaalla. Kaksi nuorinta on vieläpä opiskelleet metsäalaa”.

- ”Kyllä työnantaja voisi miettiä, mistä se kuvittelee löytävänsä yhtä uskollista joukkoa kuin me 110 vuotta yhtiötä palvelleet. Karvinen ja kumppanit eivät ehkä edes älyä semmoista asiaa ajatella.”

JOUKO AHONEN:
”Valtio hiljaa kuin kusi sukassa

- Halutessaan ministerit olisivat pystyneet vai-
kuttamaan Stora Enson toimintaan. Tulee vaan
mieleen kysymys, onkohan jo ennakkoon an-
nettu siunaus Stora Enson toiminnalle ja pää-
tökset on tehty ennakkoon jossain. Monet mi-
nisterit eivät tee mitään ja kaikki eivät edes pu-
hu aiheesta. Jos puhuu, niin tuntuu, että sanat
olisi pantu suuhun. Muuankin ministeri sanoi,
että tasavallan hallitus ei voi puuttua, kun yri-
tys on jo päättynyt. Oliko se lipsus, lapsus vai
tosiasiallinen tieto.

Paperiliiton lakimiehet tutkivat YT-men-
telety kokonaisuudessaan ja sitten päätämme,
mittaammeko YT-menettelyjen lainvoiman
oikeudessa, pohdiskeli puheenjohtaja Jouko
Ahonen Paperiliiton liittotoimikunnan mat-
kakokouksen jälkeen Kemijärvellä.

Laastari amputoidulle

- Kaikki keinot otetaan käyttöön, jotta työt
säilyvät Summassa ja Kemijärvellä. Uskon, et-
tä järki voittaa vielä ja työt jatkuvat niin Sum-
massa kuin Kemijärvelläkin.

- Kaikki perustelut, joita Stora Enso on esit-
tänyt on kumottu useiden arvostettujen asian-
tuntijoiden toimesta. YT-laki ei toimi ollen-
kaan. Kyllä Stora Ensonkin pitäisi aidosti etsiä
vaihtoehtoja, jotta työpaikat säilyvät Suomes-
sa. Nyt yritys ja hallitus tekevät vahinkoa val-
tiolle. Korjaustoimet ovat kuin laastari ampu-
toidulle, kritisoi Jouko Ahonen.

Myykkä ”kannattamaton” tehdas pöljälle ostajalle

Stora Enson yksi perustelu Kemijärven sellu-
tehtaan osalta on ollut kannattamattomuus.

- Miksi Stora Enso ei sitten voisi myydä pöl-
jälle ostajalle tehdasta, kun se kerran on kan-
nattamaton ja kun ostajaehdokkaista on ollut
useampia, kysyy tehtaan päluottamusmies
Seppo Kenttäkumpu.

- YT-neuvottelujen henki oli alusta lähtien
selvä. 25.10.2007 julkituotu päätös tehtaan sul-
kemisesta oli koko ajan taustalla. Mitään ke-
hittävää ei saatu aikaan missään vaiheessa. Sa-
maa mieltä kollegansa kanssa on Summan pa-

Summan ja Kemijärven
tehtaiden päluottamus-
miehet Pekka Kokkonen
(oik.) ja Seppo Kenttäkum-
pu, sekä Jouko Ahonen
kritisoiivat ankarasti ny-
kyisiä yhteistoimintaneu-
vottelua.

peritehtaan päluottamusmies Pekka Kok-
konen.

- Summassakin investoitiin 50-60 miljoonaa
vuonna 2005 ja nyt kun tehdään huipputulosta
ja eurooppalaisittain ainutlaatuisia erikoistuot-
teita, niin ei muuta kuin ilmoitetaan, että teh-
das suljetaan pikavauhdilla ja 400 henkilöä jää
työttömäksi, hämmästelee Pekka Kokkonen.

Massaliikkeen keulakuvat jäivät eteiseen

- Tämä tilaisuus on tarkoitettu lehtimiehille,
totesi Stora Enson yhteiskuntasuhteiden joh-
taja Jorma Westlund ja veti oven Paperi-
osasto 84 tiedottaja Juha Pikkaraisen nenän
edestä kiinni, kun tämä oli menossa tiedotta-
jille tarkoitettuun tiedotustilaisuuteen Kemi-
järvellä.

- Minä olin menossa kyseiseen tilaisuuteen
Paperiliitto lehden avustajana, koska samanai-
kaisesti Kemijärvellä oli Paperiliiton liittotoi-
mikunnan kokous ja oli tarkoituksenmukais-
ta jalkautua eri paikkoihin, kertoi myös La-
pin Radiossa vakituisesti pakinoiva Juha Pik-
karainen.

Massaliikkeen puheenjohtaja ja Kemijärven
kaupunginhallituksen puheenjohtaja Heikki
Nivala koki saman kohtalon, eli jäi oven taak-
se aamun tiedotustilaisuudessa, joihin on aikai-
semmin ollut hyvinkin tervetullut.

Sellukapinalliset Helsinkiin 4.2.

Kemijärven massaliike ei masentunut, vaikka
Stora Enson toimiva johto päätti sulkea Kemi-
järven tehtaan huhtikuun lopussa.

- Helmikuuta 4. päivä lähdemme Helsinkiin,
missä käymme pääministerin, puolustusminis-
terin ja valtiovarainministerien luona. Yritäm-
me tavata myös presidentin. Samalla reissul-
la on tarkoitus marssia suurella joukolla edus-
kuntatalolle ja tavata myös eduskuntaryhmien
edustajia.

- Helsingin matkan aikana käymme myös
Stora Enson pääkonttorilla tapaamassa toimi-
tusjohtaja Jouko Karvista ja maajohtaja Aulis
Ansaharjaa, kertoivat massaliikkeen sihteeri
Tuula Kuvaja ja puheenjohtaja Heikki Nivala.

SOISIN MIELELLÄNI TUOLLE PITKÄLLE URALLE
HIEMAN KUNNIAKKAAMMAN LOPUN.

MATTI MÄKINEN, SORVARI JA KONEISTAJA

"Enso tahtoo Eurooppaan" -kappaleen esittää lappilainen laulaja Arja Havakka.

Kapinapöytälaulut raikuvat Kemijärvellä ja Summassa

● Radiokuuntelijat ovat herkällä korvalla kuunnelleet muutamissa etelän paikallisradioissa ja Lapin Radion kuuluvuusalueelle Arja Havakan laulamaa sellukapinapöytälaulua *Enso tahtoo Eurooppaan*.

- Me päätettiin heti loka-marraskuun vaihteessa ottaa samat aseet käyttöön kuin Kemijärven yöjunakapinassakin oli, eli tehtiin sellukapinalevy, kertovat kapinalevyn puuhamihinä Kemijärven sellutehtaalla touhuneet Pekka Ahola Paperiosasto 84:stä ja toimihenkilöiden edustaja Alpo Kostamovaara.

- Jäsenistö lähti heti innolla mukaan kustannuksiin ja levy saatiin valmiiksi ennätysajassa. Viikon päästä päätöksestä meillä oli jo Arja Havakan laulama kappale kuultavana.

Swingityyppisen sellukapinalevyn taustalta

löytyy säveltäjä Galjan Gumasenko, sanoittaja Håkan "Stora" Dahlberg ja sovittajat Pauli Ruuskanen ja Vesa Norvanto.

- Kapinakappaleita on jemmassa enemmänkin, joista julkisuuteen on luiskahtanut jo demovaiheessa oleva Galjan G:n laulama kappale *Tässä on tulos – duumarit ulos*, kertovat lauluselua Kemijärven tehtaalla pitkään tehneet Pekka Ahola ja Alpo Kostamovaara.

LaiskaMies laulaa vastuuttomuudesta

LaiskaMies on kahden veljeksien, Sami ja Mika Lanun, haminalainen rockbändi, joka tekee biisejä tavallisen työskäyvän ihmisen maailmasta. Laiska teki jo vuosi sitten kappaleen nimeltä *Vastuu-*

ton, joka kertoo työyhteisöjen toiminnasta. Stora Enson päätös sulkea Summan ja Kemijärven tehtaat järkytti myös LaiskaaMiestä, mutta hermo meni viimeisen kerran, kun veljekset kuulivat, että tehtaille olisi mahdollisesti jatkajia tiedossa, mutta Stora Enso ei suostu myymään.

- Henkilökohtaiseksi tämän tekee se, että meidän äiti työskentelee Haminan työvoimatoimistossa ja viettää nyt kaksi päivää viikosta Summan tehtaalla.

- *Vastuuton* sopii erittäin hyvin kuvaamaan Stora Enson toimintaa, arvioivat tekijät.

Laulu on kuultavissa yhtyeen kotisivulla www.laiskamies.net

HANNU ALALUUSUA/JUKKA VESTERINEN
KUVAT: HANNU ALALUUSUA

Puukauppa ennätystahdissa

● Suomen metsäteollisuus hankki vuonna 2007 kotimaan yksityismetsistä ennätysmäärän puuta, yhteensä lähes 53 miljoonaa kuutiota.

Tämä oli neljäs enemmän kuin edellisvuonna. Metsänomistajat saivat myymästään puusta kahden miljardin euron kantorahatutot.

- Metsäteollisuus tarvitsee kotimaan yksityismetsistä puuta jatkossa tätäkin enemmän. Työpaikkojen ja tuotannon säilyttäminen nykytasolla edellyttää, että yksityismetsistä hakataan jatkuvasti vähintään 60 miljoonaa kuutiota puuta. Tähän

tavoitteeseen pitäisi päästä tämän vuoden kuluessa, sanoo toimitusjohtaja Anne Brunila Metsäteollisuus ry:stä.

Brunilan mukaan hakkuiden nosto toivotulle tasolle edellyttää nykyistä aktiivisempaa yksityisten metsänomistajien panosta.

Vuonna 2007 kantohinnat nousivat keskimäärin 31 prosenttia, mänty- ja koivukuitupuu 21-23 ja kuusikuitupuu 11 prosenttia edellisestä vuodesta. Mänty- ja koivukuitumotin kantohinta oli keskimäärin 15-16 euroa ja kuusikuidun 24 euroa.

Brunilan mukaan maailman suurimmassa selluntuottajamaassa

USA:ssa kuitupuu on 23 - 46 prosenttia halvempaa kuin Suomessa. Lehtikuitupuu on Etelä-Amerikassa jopa 35 - 60 prosenttia halvempaa Suomeen verrattuna.

Työntekijät maksamaan kallista puuta

Toimitusjohtaja Anne Brunila käytti puukauppaa kommentoidessaan tilannetta hyväkseen ottamalla esille myös helmikuussa alkavat paperiteollisuuden työehtosopimusneuvottelut.

- Toimintaa on edelleen tehostettava ja rakenteita kevennettävä. Työehtosopimukset on uudis-

tettava vastaamaan parhaita käytäntöjä.

Toimitusjohtaja jättää lehdistötiedotteessaan kommentoimatta, kuinka työntekijöiden halu joustoihin ja toiminnan tehostamiseen palkittiin Voikkaalla, Kemijärvellä ja Summassa.

Laajojen irtisanomisten seurauksena paperiteollisuuden viime vuonna maksama palkkasumma ei noussut, joten Metsäteollisuus ry:n tavoite maksattaa raaka-aineen ja energian hinnannousua työntekijöiden palkkakustannuksia alentamalla tuntuu varsin mahdolliselta.

JUKKA VESTERINEN

ENNÄTYKSEKÄS VUOSI KAJAANIN PAPERITEHTAALLA

UPM TARJOAA RAIPANISKUJA

UPM lähetti viikko ennen joulua johtajansa Toivosen ja Wursterin synkistämään tihisenniemiäisten joulunviettoa ja mustien enkelten lailla johtajat toivat tummia pilviä kajaanilaisten tulevaisuuden taivaalle. Tosin johtajat kiittivät ja ylistivät ensin Kajaanin tehtaan väkeä viime vuosina tehdystä hyvästä työstä, jota hämmästellään ympäri konsernia ja joka tunnustetaan myös pääkonttorissa.

Mutta kiitosten jälkeen muutuin ääni kellossa ja henkilöstöravintola Poronsarveen kokoon-tuneet paperintekijät pudotettiin takaisin maanpinnalle tai jos mahdollista sitäkin syvemmälle. Sanoma kuului, että monin tavoin ennätysellisen tuotantovuoden päätteeksi Kajaanin toimintavarmien ja euroissa mitaten tuottavien kone pysäytetään helmikuussa ja toista sataa tihisenniemiäistä lomautetaan kymmeneksi kuukaudeksi. Lomautusten lisäksi UPM

Pekka Kärkkäinen hämmästelee UPM:n tappaa palkita hyvin tehdystä työstä.

aikoo irtisanoa tehtaalta 60 henkilöä, joten taas alkaa yt-neuvottelujen aika ja väki pidetään nöyränä. Irtisanottavien luku on tosin neuvottelujen käynnistyttyä jo 75.

Tehtaan pääluottamusmies Pekka Kärkkäinen sanoo, että ilmoitus lomautuksista ja irtisanomisista tuli todella yllätyksenä. Kärkkäinen toteaa myös, että ilmoitusajankohta oli hyvin tarkoitushakuinen. Ihmiset olivat viritäytyneet juuri joulutunnelmaan, joten lomautus- ja irtisanomishallalla saatiin aikaan vahva shokki-vaikutus, jolla tavallaan pedattiin jo tunnelmaa tuleviin neuvotte-

luihin. Kynnystä lähteä neuvottelemaan rankoista muutoksista pyrittiin laskemaan. Shokeerausta ja yllätyksellisyttä lisäsi vielä se, että seisokki ja lomautus kohdistuvat juuri Kajaanin neloselle, joka on yksi konsernin tuotteliaimmista koneista. Kärkkäinen pitää kohtuuttomana sitä, että sanomalehtipaperin ylitarjonnasta johtuvat leikkaukset UPM:ssä sälytetään lähes kokonaisuudessaan kajaanilaisten harteille.

Taloudellisia perusteita Kärkkäinen ei irtisanomisille ja lomautuksille löydä, sillä UPM-konserni samoin kuin sen sanomalehtipaperitoimiala tuottaa voittoa ja myös Kajaanin paperitehdas ja pk-4 ovat tuottaneet voittoa, joten toimialan päätöstä lomautuksista Kärkkäinen ei pidä perusteltuna. Pekka näkeekin selvän syy-yhteyden paikallisten yt- ja tes-neuvotteluiden ja tulevien valtakunnallisten tes-neuvotteluiden välillä. Molemmissa työnantajaosapuoli hakee samansisältöisiä sopimusmuutoksia, joten ei tarvitse lähteä kovin kaukaa hakemaan ajatusta, että Kajaanissa pyritään tekemään eräänlaista tes-ennakkokeilua.

Vaikka Kärkkäinen myöntääkin, että usko on ja melkoisesti hiipunut, hän toteaa toivon Kajaanin paperitehtaan tuotannollisesta tulevaisuudesta vielä elävän. Pekka toivoo myös konsernilta ja paikalliselta johdolta ymmärtämystä kaiken sen jälkeen, mitä paperiliittolaiset ovat Kajaanin tehtaan tulevaisuuden eteen tehneet ja panneet itsensä peliin tehtaan hyväksi. Työnantajan pitää myös osoittaa olevana luottamuksen arvoinen ja vastuullinen, kuten tehtaan työntekijät ja ammattiosastokin on osoittanut. Konsernin ja sen ylimmän johdon tulisi myös osoittaa yhteiskunnallinen vastuullisuutensa pitämällä huoli työntekijöistään eikä vain käsitellä heitä pörssiin nappuloina.

Usko alkaa hiipua

Kajaanin tehtaanjohtaja perää voimia ja taistelutahtoa Kajaanin tehtaan tulevaisuuden tekemisessä ja toimiala tavoittelee pk-4:n uudelleenkäynnistämistä seisokin jälkeen, mutta pääluottamusmies Kärkkäinen epäilee, ettei työnantaja itsekään enää usko nelosen tulevaisuuteen, sillä sanomalehtipaperimarkkinat eivät ennusteiden

OMAAN OMITUISEEN OMINAISTAPAANSA UPM:N JOHTO PÄÄTTI PALKITA KAJAANILAISIA PAPERINTEKIJÖITÄ HYVIN TEHDYSTÄ TYÖSTÄ JA VIIMEISTEN VUOSIEN AIKANA ONNISTUNEESTI TOTEUTETUISTA TUOTTAVUUDEN KEHITYSOHJELMISTA.

IÄKKÄIDEN VAIKEATA TYÖLLISTYÄ UPM:N SULJETTUA MIRAMICHIN TEHTAANSA

Yli 500 työntekijää menetti työpaikkansa UPM:n suljettua lopullisesti Miramichin paperitehtaansa Kanadassa. "Valitettavasti sallimme monikansallisen yhtiön tulon tänne", ammattiosaston puheenjohtaja Chris Allison totesi joulun edellä Telegraph-Journalin laajassa reportaasissa tehtaan työläisten mielialoista. Hän leimaa UPM:n päättäjät "pahoiksi ihmisiksi".

Osa haastatelluista sanoo olevansa helpottuneita, kun vuosia jatkunut lomautusten ja seisokkien kierre nyt päättyi. UPM osti tuotantolaitoksen Repapilta lokakuussa 2000. Ensimmäiset lomautukset toteutettiin joulukuussa 2002, ja osa Miramichin tuotantolinjoista lopetettiin 2004.

Reportaasista ilmenee, että nuorilla työntekijöillä on hyvät mahdollisuudet päästä hyväpalkkaisiin töihin muualla Kanadassa muun muassa öljyhiökakentilla. Sen sijaan 45 vuotta täyttäneet suhtautuvat uuden työpaikan löytämiseen pessimistisesti.

Ammattiosaston puheenjohtaja Allison kertoo työskennelleensä aiemmin rakennustyöläisenä ja osallistuneensa myös Miramichin tuotantokompleksin rakennustöihin. Tehtaan palveluksessa hän ehti olla 21 vuotta. "Nyt olen palannut työvoimapolliin ja luultavasti minun on osallistuttava tehdasrakennusten purkutöihin. Kaikki tämä yhden elämän aikana", hän kommentoi happamesti.

ULKOMAINEN TUKI AUTTOI THAIYÖLÄISIÄ

Rayongissa Thaimaassa toimivan pakkaustehtaan työntekijöiden kamppailu

oikeuksiensa puolesta johti joulukuussa hyviin tuloksiin. Tuotantolaitoksella on 420 työntekijää.

Työehdot paranivat, vuokratyövoiman käyttö luvattiin muuttaa asiallisesti ja toukokuussa 2007 mielivaltaisesti erotettu ay-aktiivi Thanet Jhanluechai otettiin takaisin töihin. Hänelle maksettiin takautuvasti touko-joulukuun ajalta saamatta jääneet palkat.

Lisäksi paikallisen ammattiosaston ja tuotantolaitoksen uuden omistajan sopimus merkitsi potkuja tehtaan toimitusjohtajalle. Työntekijät syyttivät häntä työilmapiiriä myrkyttäneistä ja työmoraaialia laskeneista vääryyksistä.

Thaityöläisten kamppailua tukivat kansainvälinen ay-federaatio ICEM sekä kaksi uusiseelantilaista ammattiliittoa. Tehtaan uusi omistaja on Uuden Seelannin rikkaimman miehen Graeme Hartin sijoitusyhtiö Rank Group. Sen omistukseen siirtyi vuonna 2006 metsäteollisuusyhtiö Carter Holt Harvey, jonka palveluksessa on yli 10 000 työntekijää.

NORSKE SKOG MYY OMAISUUTTAAN

Norjalainen metsäteollisuusyhtiö Norske Skog ilmoitti tammikuun alussa myvänsä vuonna 2008 omaisuuttaan vähintään 65 miljoonan euron arvosta. Yhtiön mukaan määrä voi nousta 130 miljoonaan.

Sijoittajaryhmä Unionen, joka omistaa 6 prosenttia Norske Skogin osakkeista, on ehdottanut Aasiassa sijaitsevien tehtaiden myyntiä. Maailman suurimpiin sanoma- ja aikakauslehtipaperin valmistajiin kuuluvalla yhtiöllä on tuotantoa kolmessa Aasian maassa, Kiinassa, Etelä-Koreassa ja Thaimaassa.

Norske Skogin omistaja on viime aikoina hermostuttanut yhtiön kannattavuuden heikko kehitys. Toimiva johto on reagoinut siihen suunnittelemalla tuotantokapasiteetin supistamista, minkä tarkoituksena on saada tuotteiden hinnat nousemaan. Vuoden 2008 suunnitelma

supistaa enimmillään 400 000 tonnilla Norske Skogin sanomalehtipaperin tuotantokapasiteettia Euroopassa.

Eräät tyytymättömät omistajat ovat ehdottaneet Norske Skogin talouden pönkittämistä myymällä osa yhtiöstä Norjan valtiolle. Kauppa- ja teollisuusministeri Dag Terje Andersenin mukaan maan hallitus ei ole edes harkitsemassa Norske Skogin osakkeiden ostoa.

PAPPERSIN TYÖTTÖMYYSKASSAN SUPISTUMINEN JATKUI SYKSYLLÄ

Ruotsissa työttömyyskassojen jäsenmäärän lasku jatkui syksyllä 2007. Syysmarraskuussa kassat supistuivat lähes 60 000 jäsenellä. Merkille pantavaa kuitenkin oli, että väheneminen oli selvästi hitaampaa kuin vuoden alkupuolella. Vuoden 2007 alusta marraskuun loppuun kassat pienenevät yhteensä yli 380 000 jäsenellä eli 11 prosenttia.

Myös virta ulos ammattiliitto Pappersin työttömyyskassasta hidastui vuoden mittaan. Tammi-marraskuun 2007 yli 1 700 jäsenen pudotuksesta lähes kolmannes toteutui tammikuussa 2007, jolloin tulivat voimaan työttömyyskassojen jäsenmaksujen korotukset ja etuuk-sien huononnut. Ne johtuivat syksyllä 2006 valtaan nousseen porvarihallituksen ratkaisusta.

Syysmarraskuussa 2007 Pappersin työttömyyskassa pieneni keskimäärin 115 jäsenellä kuukaudessa. Marraskuun lopussa 2007 kassalla oli 19 442 jäsentä.

TYHMÄ KYSYMYS

MIKÄ MENI MYLLYKOSKELTA PIELEEN PARDUBICESSA?

Tämän vuoden elokuun kahdeksantena päivänä esitettyssä A-studiossa kerrottiin, että kaupunkilaiset eivät olleet halunneetkaan tehdasta vaan antoivat rukokset metsäyhtiölle, joka poistuikin takavasarille asiasta sen kummemmin melua pitämättä. Heikki Rättyä haastateltiin myös A-studion reportaasiin.

Mies suostui ystävällisesti haastateltavaksi myös tähän juttuun.

Kysymys kuuluu, että mikä Pardubicessa oikein meni pieleen, Myllykoski Oy:n varoitustulosjohtaja Heikki Rättyä?

- Mikään ei oikeastaan mennyt pieleen, mutta nämä lupa-asiat vaan kestivät pitkään. Liian pitkään.

No entäpä paikallisten sahojen ja mekaanisen metsäteollisuuden osuus? Luulisi, ettei Keski-Euroopassa ole raaka-ainetta senkään vertaa kuin Suomessa?

- No meidän käytetään kuitenkin eri puuta kuin sahateollisuus, ettei sekään sitä aiheuttanut.

No oliko se tämä itäblokin aikainen byrokratia, mikä sai asiat takkuamaan?

- No sitä se taisi enemmänkin olla.

Minkälainen tehdas Pardubi-

ceen oli siten tarkoitus rakentaa?

- Samanlainen mikä on nyt rakenteilla Plattlingiin, Saksaan. Me siirrettiin koko hanke naapurimaahan, kun se oli aikansa naapurimaassa tökkinyt. Plattlingissa tehdään SC:tä eli kiillotettua aikakauslehtipaperia.

Sekö on yhä kuranttia tavaraa tämä kiillotettu SC, vaikka aikakauslehtipaperien valmistuksessa on alkanut raaka pudotuspeli?

- Se on kurantti tuote, kuten muukin aikakauslehtipaperi. Markkinatilanne on tällä hetkellä hyvä.

Tämä on samanlainen tehdas kuin Pardubiceen aiottu, eli tuotanto noin 400.000 tonnia vuodessa, hinta vajaat puoli miljardia euroa ja työpaikka-reilut 200?

- Kyllä.

Kahdeksas elokuuta tuli tämä A-studio, jossa haastateltiin lisäksi kaupungin asukkaita. Havaittavissa oli nihkeyttä tehtaan rakentamista kohtaan, vai oliko ohjelmaan mahdollisesti valikoitunut normaalia ympäristötietoisempaa porukkaa?

- Niin, koska entisissä Itäblokin maissa ei ole modernia paperiteollisuutta niin vallalla on vanha käsitys, että nykyaikainenkin paperitehdas vaan pilaa ympäristöään. Näinhän ei kuitenkaan ole.

- Siinä on varmasti paikka, missä me epäonnistuimme eli emme saaneet kertomaamme läpi siitä millainen on nykyaikainen paperitehdas.

- Meidän tekniikka on aivan uutta, suomalaisen Metson kehittämä, jossa ympäristövaikutusten minimointi ja hallinta on lähtökohta.

No raaka-aineen saanti ei ollut siis synnä hankkeen siirtämiseen vaan paikallinen lupapolitiikka?

- Kyllä me raaka-aine olisi saatu tsekistä josta tulee puuta myös Plattlingiin. Raakapuuta tarvitaan hiokkeen tekoon, josta sitten tehdään paperia.

Liittykö Dachaun tehtaan lakkauttaminen Saksassa jotenkin paperitehtaan siirtymiseen Pardubicesta Plattlingiin?

- Samalla kun tehdas siirrettiin niin siihen yhdistettiin tämä Dachaun tehtaan viime kesänä tapahtunut sulkeminen. Se oli vanha tehdas ja sijaitti keskellä kaupunkia, mikä ei ole oikea paikka tuollaiselle tehtaalle enää tänä päivänä.

- Näin me pystyimme tarjoamaan työpaikkoja Plattlingista noin sadan kilometrin päässä sijaitsevan Dachaun tehtaan työntekijöille. Tässä noudatettiin vastuullista työnantajapolitiikkaa.

- Plattlingissa tehdään paperia ensi vuoden alusta.

PARIN VUODEN TAKAINEN CZECH BUSINESS WEEKLY –TALOUSMAKASIINI KERTOI ARTIKKELISSAAN, ETTÄ MYLLYKOSKI PAPER OY ON RAKENTAMASSA TSEKIN TASAVALLAN JÄÄKIEKKOMIEHISTÄÄN KUULUUN PARDUBICEN KAUPUNKIIN MASSIIVISEN, 400.000 TONNIA AIKAKAUSLEHTIPAPERIA VUODESSA THAKOAVAN PAPERITEHTAAN. JUTTUUN OLI HAASTELTU MYLLYKOSKI OY:N VARATOIMITUSJOHTAJA HEIKKI RÄTYÄ.

Työttömyys- päivärahan jatkohakemuksen voi tehdä Internetissä

Paperityövän työttömyyskassa on ottanut käyttöön päivärahojen hakemisen Internetin kautta. Ensimmäinen päivärahaohakemus on kuitenkin aina lähetettävä postitse.

Sähköisen jatkohakemuksen voi lähettää, jos kassa on maksanut jäsenelle päivärahaa. Internetin kautta voi lähettää kokonaan työtömän neljän täyden kalenteriviikon tai kalenterikuukauden jatkohakemukset.

Jos ansiopäivärahan jatkohakemuksen käsitte-lyyn vaaditaan liitteitä, voi hakemuksen lähettää sähköisesti, mutta tarvittavat liitteet kuten palkkatodistus on postitettava. Myös soviteltua päivärahaa koskevat jatkohakemukset voi lähettää Internetin kautta, mutta tarvittavat liitteet on lähetettävä postitse.

Päivärahaohakemus löytyy Paperityövän työttömyyskassan kotisivuilta www.paperiliitto.fi/Työttömyyskassa

Paperityövän Työttömyyskassan palveluun voi tunnustautua Sammon, Nordean, Osuuspankin, paikallisuuspankin, säästöpankin ja Aktian verkkopankkitunnuksilla. Pankkien tunnistilla varmistetaan hakemuksen lähettäjän henkilöllisyys ja korvataan perinteinen al-lekirjoitus. Sähköisessä päivärahaohakemuksessa annetuista tiedoista hakija vastaa samalla tavalla kuin perinteisessä jatkohakemuslomakkeessa antamista tiedoista.

Paperityövän Työttömyyskassan palvelussa voi myös käydä tarkastelemaan omia tietojaan kuten aiempia ansiopäivärahan maksuja. Sähköisen palvelun käyttäminen on jäsenelle maksutonta.

Internetissä lähetetyt jatkohakemukset ovat Paperityövän Työttömyyskassassa hakemuksen jättöpäivää seuraavana arkipäivänä.

Irtisanomiset nostivat työttömyyskassan jäsenmaksua

Työnantajien toteuttamat laajat irtisanomiset näkyvät vuoden 2008 Paperityövän työttömyyskassan jäsenmaksun korotuksena. Vakuutusvalvontavirasto on vahvistanut työttömyyskassan jäsenmaksuksi 0,25 prosenttia aiemman 0,22 prosentin sijaan. Paperiliiton jäsenmaksu, yksi prosentti ennakonpidätyksen alaisesta palkasta, säilyi ennallaan.

Näin pidät jäsenyytesi kunnossa

Työssä

Paperiliiton jäsenmaksu (vuonna 2008 1,25 %) peritään ennakonpidätyksen alaisesta vakuutetusta palkkatulosta (bruttopalkka).

Jäsen tekee perintäsopimuksen työsuhteen alussa, jolloin jäsenmaksu peritään suoraan palkasta.

Aina perintäsopimuksen teko ei ole mahdollista eikä järj-keväää, esimerkiksi jos sinulla on useita lyhyitä työsuhteita muulla alalla. Näissä tapauksissa jäsenmaksu maksetaan itse.

Ammattiosastosi taloudenhoitajalta saat tilinumeron ja ohjeet maksun suorittamiseen. Maksassasi jäsenmaksuja ilmoita omat henkilötietosi ja aika, jolta maksu on suoritettu. Jäsenmaksut maksetaan aina oman ammattiosaston tilille. Maksa jäsenmaksut vähintään kolmen kuukauden välein. Mikäli jäsenmaksurästejä on yli kuuden kuukauden ajalta, jäsen katsotaan eronneeksi.

Työssä muualla kuin paperiteollisuuden työalalla

Jäsenen, joka on siirtynyt pysyvästi pois paperiteollisuuden ammatista tai työalalta, tulee siirtyä oman alansa liittoon ja työttömyyskassaan. Pysyväksi siirtymiseksi katsotaan pysyvä tai yli vuoden määräaikainen työsuhte muulla alalla. Kun liityt toiseen liittoon kuukauden kuluessa edellisestä liitosta erotuasi, siirryt ns. vanhana jäsenenä. Siirtyessäsi liitosta toiseen kuukauden kuluessa lasketaan edellisen liiton jäsenyys-aika ja työssäolo hyväksi.

Työttömänä

Jäsenmaksua ei peritä työttömyyspäivärahasta. Jos olet työttömyyspäivärahan saajana ja sinulla on satunnaisia tai osa-aikaisia työsuhteita, liitä aina päivärahaohakemuksen mukaan selvitys palkkatulosta maksetusta jäsenmaksusta. Selvitykseen käy esimerkiksi kopio jäsenmaksukuitista. Työttömyyspäivärahaa voidaan maksaa vasta sen jälkeen, kun jäsenmaksut on maksettu.

Opiskelijana

Myös opiskeluaikana maksetaan jäsenmaksut palkkatulosta. Kun opiskelun aikana teet esimerkiksi kesätöitä, tee aina jäsenmaksun perinnästä uusi sopimus heti työsuhteen alussa. Jäsenmaksun perintä ei automaattisesti ala edellisen työjakson (kesän) perintäsopimuksen perusteella.

Jos olet työssä muulla alalla, eikä perintäsopimuksen tekeminen ole mahdollista, maksa jäsenmaksut vähintään kolmen kuukauden välein.

Yrittäjänä

Jos aloitat yritystoiminnan, sinulla on halutessasi oikeus säilyttää jäsenyys 18 kuukauden ajan. Jäsenmaksun määräytymisperusteena käytetään ennen yrittäjyyttä palkansaajana saatua ansiotuloa.

Voit myös heti yritystoiminnan alettua siirtyä yrittäjäkassan, Ammatinharjoittajien ja yrittäjien työttömyyskassa (AYT) tai Suomen Yrittäjien työttömyyskassa (SYT) jäseneksi.

Kun siirryt kuukauden kuluessa yrittäjäksi ryhtymisestä palkansaajakassasta yrittäjäkassaan, voidaan palkansaajakassassa hankittua työssäoloaika ja vakuutettuna oloaika lukea enintään kuusi kuukautta mukaan yrittäjän työssäoloeh-toon.

Ulkomailla

Vapautus jäsenmaksuista voidaan myöntää, jos työskentelet Euroopan Unionin tai ETA-sopimuksen piirin kuuluvassa maassa.

Maksuvapautus voi jatkua enintään vuoden. Edellytyksenä on, että työttömyysvakuutus hankitaan työskentelymaasta. Suomeen palatessasi todistat vakuutus- ja työskentelykaudet työskentelymaan vakuutuslaitokselta saatavalla lomakkeella (E 301).

Jos työskentelet lähetettynä työntekijänä suomalaiselle työnantajalle, jäsenmaksu maksetaan normaalisti ansiotulosta.

Jäsenmaksuista vapautuminen

Jäsen on vapautettu jäsenmaksujen suorittamisesta sen ajan, jolta hän ei saa veronalaista palkkaa.

Yleisimpiä jäsenmaksuista vapautumisen syitä ovat:

Palkaton sairausaika.
Työttömyys (katso kohta ”työttömänä”).
Opiskelu (katso kohta ”opiskelijana”).
Vuorotteluvapaa.

Äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaat sekä hoitovapaa.
Asevelvollisuus, vapaaehtoinen asepalvelus ja siviilipalvelus.
Ilmoita maksuvapauteen oikeuttava syy ammattiosastosi taloudenhoitajalle tai Paperiliiton jäsenrekisteriin. Jatkossa ilmoita syy esimerkiksi sairauden tai hoitovapaan jatkumisen-ta puolivuositain.

Jäsenyys maksuvapaana voi jatkua enintään seitsemän vuotta maksuvapauteen johtaneen syyn alkamisesta lukien.

Lisätietoja jäsenasioista saat oman ammattiosastosi taloudenhoitajalta tai Paperiliiton jäsenrekisteristä.

Tuija Tirinen 09 – 7089 233
Leila Levosalo 09 – 7089 247

KOLMEN LAPSEN

PERHEENISÄ

ISMO RAUTIAINEN

TEKEE TIIMITYÖTÄ

ARKKAAMOSSA.

Kone ei korvaa ihmissilmää

TEKSTI JA KUVA: PAIVI KETOLA

Kiiltävää ja vitivalkois-ta on paperi, jota arkkaja Ismo Rautiainen, 41, Äänekosken paperitehtaalla käsittelee.

Tälle paperille painetaan monien aikakauslehtien kannet, mutta Rautiaisten kolmelle lapselle hukkapaloista ei paljon iloa ole. Piirustuspaperiksi taidepaperi on turhan liukasta.

- Kunnolliset piirustuspaperit meille tuo siskon mies tuosta virran toiselta puolelta, naurahtaa Rautiainen.

Yli kymmenen vuotta hän on työskennellyt M-realilla. Arkkaamo on hänestä mielekäs paikka, koska työtä tehdään neljän hengen tiimeissä.

- Se tarkoittaa, että vaihdamme päivittäin työpisteitä. Omiin töihini kuuluu riisin sidontaa, lava-pakkausta ja rullan-pakkausta.

Tarkoitus on, että paperi on moitteetomassa paketissa, kun se lähtee kotti maailmalle.

Arkkajaan työ on pitkälle koneistettua. Rautiaisen työvälineitä ovat niin trukit kuin tietokoneet.

- Vaikka näyttöpäätte osoittaa paperipakettien kulkua, kone ei korvaa ihmistä. Kyllä tilannetta pitää koko ajan tarkkailla omin silmin.

Vuorotyön tahtiin kulkee arki Rautiaisen kotonakin. Lyhyt kierto on Ismon rytmi tällä hetkellä.

- Siinä on puolensa ja puolensa. Pitkä kierto oli siitä parempi, että vapaat olivat myös pitkät.

Kun myös perheen äiti Sari Rautiainen tekee Vaajakosken Pandalla karamellia vuorotyönä, on lasten opittava omatoimiksiksi.

- Meillä on seinällä työvuorolistat, ja niiden mukaan eletään. Vaimollani ei ole sentään viikonloppuisin töitä.

Vaikka perheen lapset ovat iältään jo kymmenen ja kahdenkymmenen välissä, järjestelyä vuorotyöt vaativat.

- Turha ajatella, että pääsimme yhdessä vaikkapa hiihtolomareissulle.

Rautiaisten koti sijaitsee Laukaassa, noin puolivälissä äidin ja isän työpaikkoja.

- Kaikkein kurjimpia perheen kannalta ovat iltavuorot, jos me molemmat olemme töissä.

Ammattiyhdistystoimintaan Rautiainen on lähtenyt äskettäin, pienillä askelilla.

- Vasta opettelen tätä toimintaa. Minua kiinnostaa eniten työsuojelupuoli, sillä työoloista löytyy aina parantamisen varaa.

Rautiainen sanoo, että Äänekoskenkin tehtaalla eletään epävarmuuden ilmapiirissä. Ei tunnu hyvältä, kun niin sanottuja kannattavia tehtaita lopetetaan ympäri maata.

- Kankaan paperitehtaan tilanne näkyy meilläkin. Uhanalaisia ovat määräaikaiset työsuhteet, kun vakinaisia pitää sijoittaa uusiin tehtäviin. Tällainen tilanne ei voi olla vaikuttamatta työnantajan ja työntekijöiden väleihin.

Kaikista uhkakuvista huolimatta Ismo Rautiainen uskoo Paperiliittoon ja sen vahvuuteen ajaa paperintekijän asioita.

- Näen valoisana myös Äänekosken paperitehtaan tulevaisuuden. Koen turvana vie-reisen sellutehtaan olemassaolon.

Paperiliiton
Äänekosken osasto 13

Perustettu: 1907
Jäseniä: 1100, joista puolet työssä ja puolet eläkkeellä

Työpaikat: Jäsenet työskentelevät Äänekosken M-Realin paperi- ja kartonkitehtailta, Ääne-Voimassa sekä CP Kellossa

Paperiliiton kulttuuriapurahat haussa

Paperiliiton satavuotisen taipaleen kunniaksi perustettu kulttuuriapurahan on jälleen haettavana. Apurahaa voivat hakea kaikki liiton jäsenet ja harrastajaryhmät.

Hakulomake on tulostettavissa Paperiliiton kotisivuilta www.paperiliitto.fi

Hakemuksen tulee olla liitteineen liiton toimistossa 31.3.2008 mennessä.

Liittotoimikunta päättää apurahojen jaosta ammattiosastojen esitysten perusteella huhtikuussa. Apurahojen saajien nimet julkaistaan liiton kotisivuilla toukokuussa ja Paperiliitto-lehdessä. Päätös apurahasta ilmoitetaan saajalle myös henkilökohtaisesti.

MITÄS TIEDÄT

1. Minkä maalainen lentoyhtiö on Ryanair?
2. Minkä iän vuosipäivää vietti hiljakkoin Osuusliike Tradeka?
3. Missä F 1 – tallissa ajaa alkavalla kaudella Heikki Kovalainen?
4. Minkä merkkitalin rällikujettaja on Toni Gardemeister?
5. Mistä ammattiliitosta käytetään lyhennettä TU?
6. Mikä mies on Nicolas Sarkozy?
7. Minkä metsäkonsernin paperia tehdään Ruotsin Husumissa?
8. Mikä on presidentti Vladimir Putinin vaimon etunimi?
9. Mitä kukkaa Irwin Goodman tarkoitti laulussaan Rentun ruusu?
10. Kuka on Paperiliiton Työttömyuskassan johtaja?

JOENSUULAISTUTKIJAT RIISUVAT GLOBALISAATIOILTA VAIHTOEHDOTTOMUUDEN KAAPUA

Metsäkeisarin vaatekaapissa pitää olla valinnan varaa

TEKSTI: JOUNI HENTULA

SIMO HÄYRYNEN, JAKOB DONNER-AMNELL JA ANSSI NISKANEN. GLOBALISAATION SUUNTA JA METSÄALAN VAIHTOEHDOT. JOENSUUN YLIOPISTO. METSÄTIETEELINEN TIEDEKUNTA. TIEDONANTOJA 171. ISBN 978-952-458-941-3. JOENSUUN YLIOPISTOPAINO 2007.

Ei enempää eikä vähempää kuin vastaaminen metsäalan globaaleihin haasteisiin Suomessa seuraavien parinkymmenen vuoden aikana on toimeksianto tälle raportille. Ensimmäinen tehtävä oli selvittää mikä on globalisaatio, sillä tutkijat eivät aivan purematta niele tähänastisia kuvauksia ja käsityksiä ilmiöstä.

Joensuulaistutkijoiden visiointi on sen verran painotuoreta tavaraa, että siihen on ehtinyt mukaan niin Stora Enson jäähyväiset jenkeille kuin toimitusjohtaja Jouko Karvisen toteamus siitä, että metsäteollisuus on paikallista liiketoimintaa, mutta ei enää saman herran ilmoitus viikatteen heilahtamisesta suomalaisilla paperitehtailla.

Mutta yhtä kaikki, tutkijoiden ja taustalla vaikuttaneiden asiantuntijoiden – Paperiliitosta mukana oli Esa Mäistö – on saatu kasaan hyvinkin mielenkiintoinen raportti kotimaisen metsäalan erilaisista poluista erilaisiin mahdollisiin tulevaisuuksiin. Ne taas ovat seurausta ihmisten tekemistä taloudellisista ja poliittisista toimita; onpa mukana sellainenkin käsi-

tys, ettei mitään sen kummempaa globalisaatiota ole edes olemassa. Liikkuupa vain tavara, pääoma ja tieto teknologian ja muun kehityksen ansiosta entistä vilkkaammin, suuremmissa mitoissa ja laajemmalla alueella kuin tähän asti on totuttu. Ja ihmiset perässä.

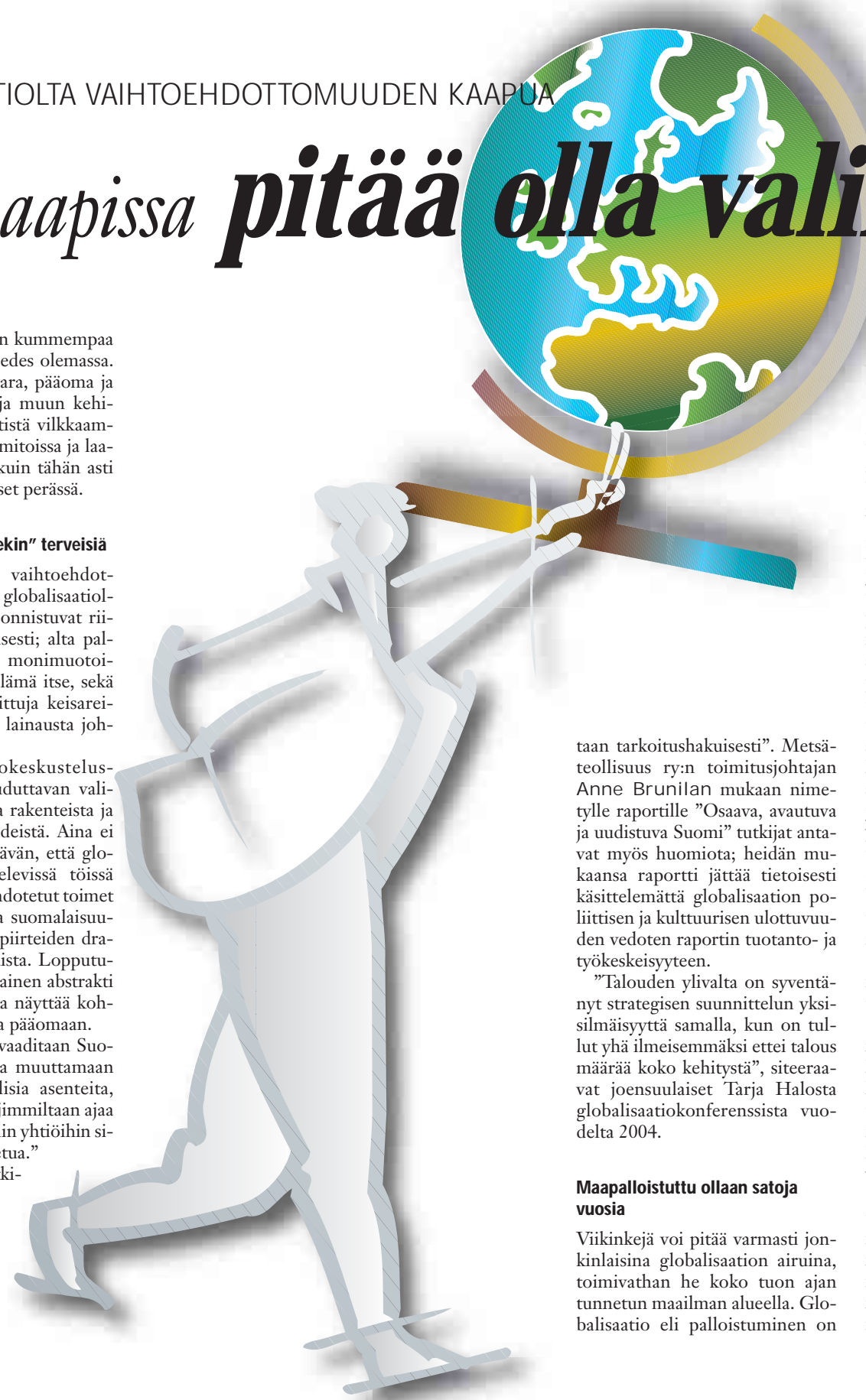
”Brunilan raportillekin” terveisiä

Kohtalonuskaisen vaihtoehdottomuuden kaavun globalisaatiolta tutkijat ainakin onnistuvat riisumaan melko iloisesti; alta paljastuu rikkaita ja monimuotoisia näkymiä kuin elämä itse, sekä uudelleen vaatehdittuja keisareita. Otetaanpa pari lainausta johdannosta:

”...globalisaatiokeskustelussa tunnutaan irtauduttavan valikoiden kansallisista rakenteista ja historiallisista trendeistä. Aina ei näytetä ymmärrettävän, että globalisaatiota käsittelevissä töissä (eri selvityksissä) ehdotetut toimet vaativat Suomen ja suomalaisuuden historiallisten piirteiden draamaattista muuttamista. Lopputulokseksi jää jonkinlainen abstrakti isänmaallisuus, joka näyttää kohdistuvan ensi sijassa pääomaan.

Eli samalla kun vaaditaan Suomea avautumaan ja muuttamaan pinttyneitä kansallisia asenteita, tavoitteena on pohjimmiltaan ajaa suomalaisperusteisiin yhtiöihin sijoitetun pääoman etua.”

”...politiikan, tutkimuksen ja elinkeinoelämän johtohenkilöt ja organisaatiot rajaavat käsitettä omista näkökulmis-

taan tarkoitushakuisesti”. Metsäteollisuus ry:n toimitusjohtajan Anne Brunilan mukaan nimetylle raportille ”Osaava, avautuva ja uudistuva Suomi” tutkijat antavat myös huomiota; heidän mukaansa raportti jättää tietoisesti käsittelemättä globalisaation poliittisen ja kulttuurisen ulottuvuuden vedoten raportin tuotanto- ja työkeskeisyyteen.

”Talouden ylivalta on syventänyt strategisen suunnittelun yksisilmäisyyttä samalla, kun on tullut yhä ilmeisemmäksi ettei talous määrää koko kehitystä”, siteeraavat joensuulaiset Tarja Halosta globalisaatiokonferenssista vuodelta 2004.

Maapalloistuttu ollaan satoja vuosia

Viikinkejä voi pitää varmasti jonkinlaisina globalisaation airuina, toimivathan he koko tuon ajan tunnetun maailman alueella. Globalisaatio eli palloistuminen on

ehkä väärä sana, maa kun oli tuoloin vielä litteä. Ainakin vallalla olleen käsityksen mukaan.

Tutkijat ihmettelevät, miksi globalisaatio –käsitettä nykyään tungetaan joka rakoon. Yhtenä selityksenä pidetään sitä, että globalisaatio on nykyisen sen verran nopea ilmiö, että ihmisten ja organisaatioiden pitäisi olla varpailaan koko ajan. Maailmanpankin ja Kansainvälisen valuuttarahaston propagandaosastojen etäispäätte Suomessa, Elinkeinoelämän valtuuskunta eli Eva, kertoo säännöllisin väliajoin vapaan kaupan ja teknologian muodostaman, alati jatkuvan myönteisen kierteen siunauksesta myös Suomes- sa. Kaikkea hyvää kaikille ja koko ajan seuraisi heti, kun jäärapäiset suomalaiset älyäisivät luopua jäykkyyksistään eli hyvinvointiyhteiskunnastaan ja joutavista yhteiskuntasopimuksista; valtion ja etujärjestöjen puuttuminen globalisaatioon evalaisittain käsitettynä kun on vaan ylimääräistä jarruteltua.

Tutkijat tulkitsevat suomalaisen metsäsektorin viimeaikaista kehitystä niin, että taloudellisten suhdanteiden ja kysynnän muuttuessa ns. globaaleissa oloissa yhtiöt tekevät tarpeettoman nopeita ratkaisuja. Metsään sen sijaan näyttää menevän se arvio, että suurempi valtio-omistus ehkäisee tällaista tempoilua. Ei ainakaan porvarihallituksen aikana.

Raportti napsahtelee kipeästi suomalaisen nykyhetken tämän tästä, vaikka puhutaan skenaarioista eli tulevaisuuden hahmotelmista. Tutkijoiden Häyrynen, Donner-Amnell ja Niskanen mielestä yksi maailmanlaajuis-

ta kohtalonkysymyksistä kuuluu- kin, samaistuuko monikansallinen talous- ja poliittinen eliitti enemmän omaan kansaansa kuin globaaliin herrakerrokseen.

Terveisiä Kemijärvelle

... voisi olla liki puolet raportista kattavan Jakob Donner-Amnellin osuuden ”Suomen metsäteollisuuden kehityssuunnat” heitto-otsikko. Metsäfirmojen käpertyminen kustannussäästöihinsä, tehostaminen ilman uusiutumista – politiikka on riskialtista ajattelua tilanteessa, jossa panostusta esimerkiksi erilaisiin biotuotteisiin pitäisi entisestäänkin lisätä. Kemijärvellä tähän olisi erinomaiset mahdollisuudet.

- Kannattavuuden tavoittelus- saan metsäyhtiöt tekevät hätäisiä päätöksiä ja varautuminen yllätyksiin sekä uusiin mahdollisuuksiin jää vähäiseksi. Kannattaako yhteiskunnan olla tässä vahvasti mukana vai pitäisikö panostuksia siirtää toimintoihin jotka paremmin työllistävät ja säilyvät Suomessa, kyselee Donner-Amnell.

Hesarin Vieraskynässä 31.12. eli uuden vuoden aattona tutkijat Donner-Amnell ja Anssi Niskanen kyselevät saman asian perään, jutun otsikkona on ”Metsäteollisuuden tulevaisuuteen varaudutaan yksipuolisilla keinoin”.

Miesten keskeinen väite kuuluu, että metsäteollisuusyrityksissä ollaan neuvottomia painopaperin tuotantostrategioiden päivittämisen kanssa, mutta vakavaraisella metsäteollisuudella on paremmat mahdollisuudet uusiutumiseen kuin missään muussa maassa tällä pallolla.

Ammattiosastojen keräämien tietojen mukaan kansalaissodassa menehtyi 457 Paperiliiton jäsentä.

Kansalaisyhteisö

koetteli raskaasti myös paperityöläisiä

Tobmajärveläisiä punaisia valkoisia paossa 1918.

Kuva M-realin tehdasmuseo, Aanekoski.

TEKSTI: ARIO JOKELA

Kansalaisyhteisön syytyminen tammikuun 1918 lopulla oli monien asioiden summa. Taustalla vaikuttivat työläisten edellisen vuoden aikana kokemat pettymykset, kun olojen paranemisen sijasta asiat menivätkin huonompaan suuntaan: työttömyys kasvoi, elintarvikepula paheni ja yhteiskunnalliset ja sosiaaliset uudistukset jäivät toteutumatta. Pettymysten summan kasvaessa lisääntyi myös vallankumouksen kannatus, ja maltilliset voimat työväenliikkeessä jäivät vähemmistöön.

Ammattiyhdistysjohtajien keskuudessa suhtauduttiin karsaasti vallankumoukseen. Kumouksen alettua keskeiset ammattiyhdistysmiehet lähtivät kuitenkin mukaan erilaisiin tehtäviin pitkälle vastuuntunnon velvoittamina. Ammattiyhdistysliike tarjosi vallankumouhallinnolle myös valmiin organisaation monien asioiden hoitamiseksi teollisen tuotannon ylläpitämisestä työttömyysavustusten jakamiseen.

Liiton sihteeri Kymiyhtiön ylikomissaariksi

Kansalaisyhteisön alettua liiton sihteeri Waltteri Vihriä nimettiin jäseneksi punaisen Suomen eduskuntaan, työväen pääneuvostoon. Hänestä tuli myös paperi- ja puumassateollisuuden jaoston puheenjohtaja. Jaosto toimi punaisten hallituksen eli kansanvaltuuskunnan alaisuudessa. Helmikuussa Paperiliito valitsi jaostoon Viheriän avuksi liittotoimikunnan puheenjohtajan Eino Rissasen, voikkaalaisen Juho Rinneen ja nokialaisen Frans Aallon. Helmikuun puolivälissä Vihriä ryhtyi käynnistämään Kymiyhtiön tehtaita. Maaliskuun alkupäivinä hän luopui teollisuusalan puheenjohtajan tehtävistä ja siirtyi ylikomissaariksi johtamaan Kymiyhtiön toimintaa.

Liiton sihteerinä ennen Vihriää toiminut Emil Viljanen ryhtyi puolestaan vastentahtoisesti punaisen Tampereen välikaikaisen kaupunginvaltuuston puheenjohtajaksi. Lopetettuaan 1917 liiton sihteerinä Viljanen oli siirtynyt Tampereen työnvälitystoimiston johtajaksi.

Kansanvaltuuskunta pyrki pitämään tehtaat toiminnassa. Näin haluttiin ehkäistä työttömyyttä ja levottomuuksia. Mikäli tehtaan johto tai omistaja huolehti tehtaan toiminnasta, ei kansanvaltuuskunta puuttunut asiaan. Sen sijaan se otti haltuunsa tehtaita ja joiden toiminta oli pysähtynyt. Parhaimmillaan helmikuun lopulla noin 60 prosenttia työläisistä teki töitä entisissä työpaikoissaan. Suurin osa työpaikoista oli punaisella puolella, joten vallankumouksellisten voitodeta onnistuneen työllisyyden hoidossa vähintään kohtalaisen hyvin.

Julma sota

Kansalaisyhteisössä ja sen jälkiselvittelyissä menehtyi noin 36 000 suomalaista. Surmansa saaneista punaisia oli noin 27 000. Taisteluissa vallankumouksen

puolesta taistelleita kaatui noin 5 200, valkoisia 3 400. Punaisia teloitettiin noin 7 400, valkoisia 1 400. Vankileireillä menehtyi vajaat 12 000 punaista, ja pian leireiltä vapautumisensa jälkeen vielä 600. Lisäksi 1 800 punaista katosi. Sodan aikana tapahtuneesta terrorista rankaistiin ainoastaan punaisia. Valkoisen terroriin – sen enempää sodan aikaiseen kuin sen jälkeen toimeen pantuun – ei lain miekka yltänyt. Pääasiassa myös punaisten rangaistukset annettiin ja pantiin toimeen mielivaltaisesti, siis laittomasti.

Kansalaisyhteisön aikana terroria esiintyi molemmin puolin. Kymenlaakso oli punaisen terrorin pahimpia alueita. Vastuussa teoista olivat punakaartit ja Kymiyhtiön ääriaineksista koostunut salainen komitea. Sitä johti paperikoneenhoitaja Vihtori Saarinen, joka oli liittynyt työväenjärjestöihin vasta kesällä 1917. Punaisten kontolle tuli Kymenlaaksossa noin 130 murhaa, joista Kymiyhtiön virkailijoita oli 26. Heidän joukossaan oli myös sovittelavasti asioihin suhtautunut Kymiyhtiön johtaja Gösta Björkman. Myös Noormarkussa ja Valkeakoskella punainen terrori kohtasi paperitehtaiden johtoa ja virkailijoita. Todettakoon kuitenkin, että näissä asiassa olivat muut kuin paikalliset kaartit. Valkeakosken kaarti sen sijaan suojeli tehtaiden sovitteluun pyrkivää toimitusjohtaja Georg Candelinia, jota sodan jälkeen syytettiin sala-kaartilaisuudesta.

Kapinan kukistuttua valkoiset kostivat murhat moninkertaisesti, ja esimerkiksi Valkealassa teloitettiin noin 300 ja Kuusankoskella 275 punaista. Sota ja sen jälkipyykki koskettivat myös muita paperipaikkakuntia, ja esimerkiksi valkeakoskelaisia menehtyi noin 200. Paperiliiton osastojen selviytysten perusteella kansalaisyhteisössä menehtyi 457 liiton jäsentä. Kun ensimmäinen Paperityöläinen-lehti kansalaisyhteisön jälkeen tammikuussa 1920 ilmestyi, julkaistiin lehdes-
sä siihen asti tietoon saatujen ”kansalaisyhteisön myrskyissä ja mainingeissa sortuneet paperiteollisuustyöväenliiton jäsenet”. Nimet täyttivät lehdestä lähes viisi sivua.

Surmansa saaneiden joukossa olivat mm. teloituskomppanian eteen joutuneet Vihriä ja Kymen piirin toimittaja Aku Attila, Tampereen valtauksen jälkeen ammuttu liittotoimikunnan ja liittohallinnon pitkäaikainen puheenjohtaja K. Koskinen sekä Tampereella taistelujen aikaan surmansa saanut liittovaliokunnan entinen jäsen Otto Ehlund ja kadonneeksi luokiteltu taloudenhoitaja Anton Valli. Hie-
man paremmin kävi Eino Rissaselle, joka vangittiin pako-
matkalla kohti Venäjää, ja järjestäjä Olga Leinoselle, jotka selvisivät kumpikin vankilatuomioilla.

Tampereen punaista valtuustoa vastentahtoisesti johtanut Viljanen oli suhtautunut kielteisesti kapinaan, eikä häntä sen jälkeen tuomittu. Sen sijaan hänet erotettiin kaupungin palveluksesta, mutta valittiin ensimmäisissä kunnallisvaaleissa kaupunginvaltuuston ja vuosiksi 1919–1920 myös sen puheenjohtajaksi. Tässä ominaisuudessa hän joutui osallistumaan myös valkoisten Tampereen valtauksen vuosijuhlaan 1919.

Lähteet ja kuvat:
Paperiliiton historia 1906–2005
(Antti Kujala)
Paperityöläinen 1/1920.

Nokian paperitehtaan työväen lapsia keväällä 1917 nukenpyykin pesemässä. Kuva Nokian Paperi.

Aalloista nousi uusi Aceh

KOLMAS

SUOMALAISTEN LIITTOJEN RAHALLA RAKENNETTU MONITOIMIKESKUS VALMISTUI

JOS OLISI ELÄNYT UUTSPIMENNOSSA LOPPUVUODEN 2004 JA HYVÄN MATKAA SEURAavaa VUOTTA, ACEHIIN MAAKUNNAN NYKYISISTÄ NÄKYMISTÄ EI JUURI PYSTYISI PÄÄTTELEMAÄN, MITÄ TAPANINPÄIVÄNÄ KOLME VUOTTA SITTEN TAPAHTUI. 800 KILOMETRIN TUNTIVAUHTIA MERELTÄ YHTÄKKIÄ SYÖSSYNYT HYÖKYAALTO TAPPOI ARVIOIDEN MUKAAN NOIN 170 000 IHMIÄ PELKÄSTÄÄN ACEHISSA JA TUHOSI KÄYTÄNNÖSSÄ KAIKEN RAKENNETUN: TALOT, TIET JA SILLAT.

TEKSTI JA KUVA: ANNA BERGHAL

Nyt modernin ajan tuhoisimmasa luonnonkatastrofista kielii vain muutama pystyyn kuollut palmu siellä täällä sekä pari sisämaassa kattojen päällä makaavaa laivaa. Ne on jätetty paikoilleen monumenteiksi, joiden vierellä acehilaiset käyvät kuvauttamassa itseään. Jälleenrakennuksen vauhtiin pääseminen vei aikansa. Mutta varsinkin sen jälkeen, kun Indonesian hallitus ja Vapaa Aceh -liike (GAM) solmivat rauhan vuonna 2005, mikään ei ole jarruttanut acehilaisten ponnistuksia kohti parempaa tulevaisuutta. Sisällissota – jota paikalliset kutsuvat nimellä ”konfliktti” – kesti yli 30 vuotta ja päättyi Helsingissä allekirjoitettuun rauhansopimukseen.

Nyt hyökyaallon pois pyyhkäisemien talojen tilalle on rakennettu tuhansittain uusia, sieviä asumuksia. Uudenkarheat autot ja moottoripyörät kuljettavat kaupunkilaisia asioilleen. Hurjimmissa visioissa Aceh, kuten lähinaapurinsa Singapore, nousee uudistuneen huippuinfrastruktuurin-

sa turvin Kaakkois-Aasian tärkeäksi kauppapaikaksi. Acehilaiset ovat jatkaneet elämäänsä. Vain maanjäristykset, joita Sumatran saarella on säännöllisesti, tekevät särön idylliin.

- Viime maanjäristyksen aikana olin kokouksessa rakennuksen toisessa kerroksessa. Olin vakuuttunut, että pelastuakseni minun pitäisi hypätä alas ikkunasta. Työkaverit saivat suostuteltua minut poistumaan normaaliereittä portaita pitkin, kertoo Trade Union Care Centerin (TUCC) sosiaalikoordinaattori ja puolivuotiaan pojan isä Habiby Inseun. Hän menetti tsunamissa kaikki sisarusensa.

Indonesialainen yksityisten palveluolujen ammattiliitto perusti TUC-Cin huolehtimaan tsunamista selviytyneiden tarpeista. Acehissa ay-liike on nuori, ja tsunamin jälkeen se oli halukas näyttämään inhimilliset kasvonsa.

- Suurin osa ihmisistä mieltää ay-toiminnan vain lakkoiluksi, sanoo Indonesian ammatillisen keskusjärjestön ASPEKin pääsihteeri Indra Yana.

- Halusimme osoittaa, että meillä on paljon muutakin annettavaa.

Yhteisöt eheytyvät monitoimikeskuksissa

TUCC on rakentanut tsunamin uhreille kolme monitoimikeskusta suomalaisten ammattiliittojen tuella. Kolme kuukautta tsunamin jälkeen perustettu TUCC löytyi kumppaniksi, kun Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskuksen SASKin oli löydettävä sopiva jälleenrakennuskohde liittojen, ammattiosastojen ja yksityishenkilöiden tukieuroille, joita kertyi noin 300 000.

Kohteeksi valittiin monitoimikeskukset monestakin eri syystä. Acehissa on vahva oma kulttuuriperinne, jota tosin Suharton diktatuurin aikana 1967-1998 pyrittiin järjestelmällisesti nujertamaan. Acehilaiseen kulttuuriin kuuluvat ns. meunasahit, jotka ovat monipuolisia kulttuurikeskuksia ja tärkeitä paikallisyhteisöjen kokoontumispaikkoja.

Kirjaimellisesti meunasah tarkoittaa moskeijaa, mutta kylissä moskeijat ovat toimineet paljon muunakin kuin rukouspaikkoina. Nuoret miehet ovat opiskelleet, työskennelleet ja jopa asuneet niissä.

Tsunami tuhosi monen kylän monitoimikeskukset, ja toisaalta katastrofin jälkeen niiden tarjoamille palveluille on entistä enemmän kysyntää. Orvot tarvitsevat suojaa ja tukea koulunkäyntiin ja elinkeinonsa menettäneet aikuiset uusintakoulutusta päästäkseen taas kiinni ansiotyöhön.

Marraskuussa vihittiin käyttöön jo kolmas monitoimikeskus, Padang Mancangin kylässä. Neljäs ja viimeinen rakennetaan heti vuoden 2008 alkupuolella.

Kaksi jo toimintansa aloittanutta monitoimikeskusta ovat päässeet hyvin alkuun. Esimerkiksi Krueng Sabeen monitoimikeskus Calangin kylässä on saanut muista kansalaisjärjestöistä yhteistyökumppaneita, ja nyt keskuksessa toimii lastentarha, koulu sekä islamilainen koulu. Keskuksessa on mahdollista käydä myös ammattikursseilla opiskelemassa vaikkapa huonekalujen valmistusta. Radioasema lähettää ohjelmaa kymmenen tuntia vuorokaudessa.

Seuraavaksi suunnitelmassa on ainakin vedenpuhdistuslaitteen hankkiminen. Sen avulla puhdasta juomavettä voitaisiin myydä koko yhteisölle edulliseen hintaan – nyt puhdas vesi pitää ostaa kalliisti ja epäekologisesti muovipulloissa. Ideoita ei keskuksen johtajalta M. Yusuf Daudilta puutu.

Kansainvälisen palveluolujen ammattijärjestön Union Network Internationalin aluesihteeri Christopher Ng oli aktiivisessa roolissa, kun jälleenrakennushanketta etsittiin. Ng ja SASKin toiminnanjohtaja Hannu Ohvo vierailivat Acehissa noin kahdeksan kuukautta tsunamin jälkeen, jolloin tuhaluella ei ollut saatua aloitettua vielä juuri mitään jälleenrakennushankkeita. Avustusrahaa oli paljon liikkeellä, mutta toiminnan aloittaminen kesti.

- Yusuf sanoi: ”Jos ette ole tosissanne, älkää tuhlatko aikaamme. Olem-

me käyneet nämä samat keskustelut jo kymmenen kertaa monen eri kansalaisjärjestön kanssa”, Ng muistelee ensimmäistä tapaamista Yusufin kanssa.

Yusuf pelastui tsunamista, koska oli sattumalta kiivennyt palmun latvaan. Vastaavia uskomattomia pelastustarinoita Acehissa riittää.

Puolet entisistä taistelijoista vielä työttömiä

Päällisin puolin Acehin toipumisvauhti näyttää hämmästyttävältä. Lasten kanssa väliaikaisparakeissa työskennellyt psykologi Brini sanoo kirkkain silmin – kuten monet muutkin – ettei tsunamin aiheuttamaa traumaa enää juuri ole nähtävissä. Kuitenkin esimerkiksi ruumiiden siivoaminen Banda Acehin kaupungista kesti kolme kuukautta; niitä oli kaikkialla.

- Tietysti lasten on ollut helpompia toipua läheisten menetyksistä kuin aikuisten. Jos lapset saavat turvaa ja voivat kokea olevansa osa perhe-elämää, vaikka se ei olisiikaan heidän oma perheensä, he selviytyvät melko hyvin.

Acehin rannat ovat kuitenkin viikonloppuisin yhä tyhjillään. Aikaisemmin perheet viettivät niillä vapaa-aikaansa kuten perheet kaikkialla maailmassa. Brini ja hänen kollegansa Fanny ovat auttaneet tsunamista selviytyjiä kohtaamaan pelkonsa järjestämällä rannalla hauskoja aktiviteetteja. Lapsille ensimmäinen askel on ollut meren näkeminen, pikku hiljaa on voitu uskaltua taas rannalle kävelemään.

Kaikki eivät ole saaneet uuden elämän alusta kiinni. Moni asuu yhä parakeissa odottamassa pysyvää asuntoa, johon he pääsevät muuttamaan hallituksen uudelleenasettamisohjelman mukaisessa järjestyksessä. Kaikki eivät edes halua muuttaa kauas entisestä kodistaan rakennettuihin uutuuttaan

hohteleiviin taloihin, vaan asuvat mieluummin sukulaistensa luona. Turkin valtion lahjoittaman kylän raitti Banda Acehin laitamilla on autio ja asumattomien talojen piholla rehottavat rikkaruohot.

Tsunamin jälkeen kansalaisjärjestöt kouluttivat liikaa, jopa tuhansia, räätäleitä ja muita käsityöläisiä, joilla ei nyt ole töitä, kritisoi saksalaisen Friedrich Ebert Stiftung -säätiön (FES) Indonesian-toimiston johtaja Erwin Schweisshelm. Kun ammattiyhdistysliike mieltii jatkotoimia Acehissa, tarvitaan muitakin kuin ammatillista koulutusta. Tarvitaan talous, joka

elättää työläiset tai vähintäänkin mikrolainajärjestelmien kaltaisia aloitteita. Myös rauha on vielä nuori ja sen kestäminen arvoitus, vaikka GAM voittikin vaalit ja hallitsee nyt maakuntaa.

- Puolet GAMin taistelijoista on vielä ilman työtä. FES antaa heille demokraatiakoulutusta perusasioista: mikä on puolue, miten konfliktit voidaan ratkaista ilman aseita ja niin edelleen. Taivoitteenamme on tehdä GAMista ihan oikea puolue ennen vuoden 2009 vaaleja, Schweisshelm sanoo.

Nuoria johtajuuskursseilla Cot Suruyn monitoimikeskuksessa.

Tilaa uusi kuvasto 2008

Uusi 2008-mallistomme on entistä laajempi ja monipuolisempi.

Tilaa uusi 2008-kuvasto ilmaiseksi.

Faksaa kuponki tilauspalveluumme (08) 488 1200 tai lähetä postitse.

Kyllä kiitos! Lähettäkää minulle kuvasto 2008 ilmaiseksi!

Odotan yhteydenottoanne.

Sievin
Jalkine Oy
maksaa
postimaksun

Nimi _____

Tehtävä yrityksessä _____

Yritys _____

Osoite _____

Puh. _____

Sähköposti _____

Sievin Jalkine Oy

Tunnus 5004828

85003 VASTAUSLÄHETYS

Avoin valtakunnallinen 44. PILKITEN KUNTOA ja Paperiliiton mestaruuskilpailut lauantaina 15.3.2008 klo 10-14 Lappeenrannassa,

Kilpailusarjat: miehet yleinen, naiset yleinen, miehet 50-v., naiset 50-v., miehet 65-v., naiset 65-v. ja tytöt ja pojat alle 18-v. (samasarjassa). Joukkuekilpailut sekä miesten että naisten sarjoissa 3-henkisin ammattiosasto- tai urheiluseurajoukkuein. Joukkueet on ilmoitettava etukäteen. Sekajoukkueita ei hyväksytä.

Kilpailun yhteydessä ratkaistaan myös Paperiliiton liittokohtaiset mestaruudet. HUOM! Paperiliiton kisassa ei ole naiset 50-v., naiset ja miehet 65-v. eikä nuorten sarjoja.

Kirjalliset ilmoittautumiset 15.2.2008 mennessä osoitteella Pilkiten Kuntoa 2008, TUL:n Saimaan piiri ry, Snellmaninkatu 12, 53100 Lappeenranta, esipainetulla lomakkeella, jonka voi tilata järjestäjiltä alla mainitusta puhelinnumerosta tai tulostaa TUL:n nettisivuilta/Ay-kilpailut www.tul.fi. Ilmoittautumisen voi lähettää myös vastaa-

vin tiedoin ilman lomaketta; email saimaa@tul.fi jolloin siitä tulee ilmetä osallistujan etu- ja sukunimi, sarja ja joukkue (jos useita joukkueita myös joukkuenumero), Paperiliitto ja oma osasto sekä yhdyshenkilön yhteystiedot. Kilpailija koodataan omaan sarjaansa ja mahdolliseen joukkueeseensa sekä Pilkiten Kuntoa- että Paperiliiton kisaan samalla ilmoittautumisella. Kilpailija saa osallistua vain yhteen sarjaan ja joukkueeseen. Kilpailutietojen tallennuksen jälkeen kilpailukortit ja muu ilmoittautumisen yhteydessä mahdollisesti tehtyyn tilaukseen sisältyvä aineisto lähetetään kilpailijalle tai osaston yhdyshenkilölle, kun maksu on tullut tilille Nordea 205418-15439 TUL:n Saimaan piiri ry, Pilkiten Kuntoa 2008.

Osanottomaksut: nuoret alle 18-v. 8€, miehet ja naiset 15€ ja joukkuemaksu 15€. Jälki-ilmoittautuminen to 13.3. ja pe 14.3. klo 17-19 p. 0400 655 221

seksi lauantaina 15.3.2008 kilpailupaikalla klo 7-9.30. kaksinkertaisella maksulla.

Kilpailukeskuksessa Lappeenrannan Huhtiniemessä on kisaravintola ja kahvio.

Ruokailupaketteja ennakoon hintaan 5€ (keitto, leivät, leivitteet, leikkele ja juoma) ilmoittautumisen yhteydessä. Ruokailupaketteja on rajoitettu määrä kisa-aikalla 7€.

Parkkipaikat ovat kilpailukeskuksen läheisyydessä. Myös parkkipaikkojen ennakovaraukset toivotaan tehtävän ilmoittautumisen yhteydessä. Ei parkkimaksuja.

Kilpailuaika klo 10-14. Jälle siirtymisaika on 30 minuuttia. Kilpailukalana on ahven. Kilpailusäännöt ja aluekartta jaetaan käsiohjelman mukana. Pilkin ja syötiin osalta noudatetaan SM-kilpailusääntöjä.

Tiedustelut ja ilmoittautumislomakkeiden tilaukset:

Kilpailun johtaja Martti Korhola p. 040 544 2815, sihteeri p. 0400 655 221, sähköposti saimaa@tul.fi. Paperiliitossa tiedusteluihin vastaavat: Heikki Lauronen p. (09) 708 9270 ja Esko Viljanen p. (09) 708 9216.

Majoitus: Hotelli Cumulus p. (05) 677 811, email lappeenranta.cumulus@restel.fi. varauskiintiö "Pilkiten Kuntoa"

Sokos Hotelli Lappee p. (05) 678 6504, email sales.lappee@sok.fi. Varauskiintiö "Pilkiten Kuntoa"

Matkailukeskus Huhtiniemi p. (05) 451 5555, email huhtiniemi@loma-oxa.inet.fi

Tervetuloa Lappeenrantaan!

TUL SAIMAAN PIIRI RY
TUL/AY-LIIKUNTA

PAPERILLE PAINETTUA...

Mitä asiaa käsiteltiin viestimissä vuonna 2007 liian vähän?

"Jukka Härmälää, Vesa Vainiota ja metsäteollisuuden kriisiä. Stora Enson toimitusjohtajan Härmälän ja UPM-Kymmene hallituksen puheenjohtajan Vainion valtakaudet päättyivät jättitappioihin ja syviin epäluuloihin. Heidän aikanaan Suomen metsäteollisuus tunaroiitiin kurjistumiskierteeseen, jonka vakavuutta ei voi liikaa korostaa".

YLE-UUTISTEN POLITTIKAN TOIMITUKSEN ESIMIES
OLLI AINOLA HELSINGIN SANOMISSA
JOULUNA 2007.

Laadukkaat kotimaiset HJ-asut suoraan valmistajalta. Soita 0500-668028. Myös iltaisin ja viikonloppuisin

Jäsenhinta
Takki 58,- (78,-)
kauluksen sisäpuoli
pehmeää terindaa, kiristys takana
heijastinnauha
tuulenpitävä microkangas
alla kosteutta siirtävä vuorineulos
takaosa hengittävä
joustava nyöririkistys

Valitse housuksi

Jäsenhinta
Olkainhousu **50,-** (60,-)
- Takaa hengittävä

Tuulihousu **32,-** (40,-)
- Reikävuorella
Housuissa pitkät lahjeketjut
sekä heijastinnauhat

Tuulisuojattu
ERIKOISALUSASU
Erityisesti kylmässä liikkuvalla suunniteltu alusasu.
Kevyt ja silti hyvin suojaava erikoisalusasu.
pystykaulus suojaa
ihoä myötävä, seuraava asu helppo pukea
erikoispitkä helma
pitkä tuulisuoja suojaaa haarat ja jalkalihakset kylmältä
Väliliivissä tuulisuoja edessä ja pehmeä fleecce alla. Suojaa tehokkaasti hengityselimiä kylmältä. Puetaan aluspaidan päälle.

SUOJA-HUPPU **10,-**
VÄLILIIVI **20,-**
Jäsenhinta
40,- (50,-)
HOUSUT+PUSERO
SUOJAUDU TUULELTA!
TARJOUS: VÄLILIIVI ALUSASUN OSTAJALLE **15,-**

AKTIIVIASU

Kaikkeen liikuntaan kun tarvitaan keveyttä, tuulenpitävyyttä sekä hengittävyttä.

**TODELLA SUOSITTU
KOTIMAINEN!**

HJASUT
www.hjtuote.com

TORNIO
0500 668 028

Pohjois-Euroopan johtava turva- ja ammattijalkinevalmistaja
Korhosenkatu 24, 85310 Sievi as.
Puh. (08) 488 11 | Fax (08) 488 1200 | info@sievi.com | www.sievi.com

Kauhavalta vajaa kymmenen kilometriä pohjoiseen, sotien jälkeen suurille ikäluokille rakennettun hulppean koulurakennuksen vierestä vasemmalle parisataa metriä ja oikealle ylös mäkeen. Metsän laidassa on harjakattoinen hirsirakennus ja hirsirakennuksen kuistilla ystävällisen olinen harmaapartainen mies käsi ojossa.

TEKSTI: JOUINI HENTILÄ
Entinen koneenhoitaja, nykyinen kuvataiteilija Matti Saari, 75, ja itse piirretty ateljee, joka myös asuntona toimii, toivottelevat vierasta syyspimeästä illasta tuvan puolelle yhdessä puusta veistetyin huivipäisen eukon ja oveen veistettyjen eränkäynti-aiheisten hahmojen kanssa. Korkokaiverruksessa ukkometso puree hammasta kahdelle koiralle ja viimeisen nuolensa ohji ampuneelle kalottipäiselle metsämiehelle.

Pietarsaaren Schaumanin puuverstaalla tehtiin 70-luvun alussa ovi, jonka ympärille rakennettiin talo 80-luvun lopussa.

Matti ja vaimo Ritva ehtivät olla Schaumanin Pietarsaaren tehtailla töissä yhteensä yli viisikymmentä vuotta. Matille eläkepäivät paperikoneen hoitajan töistä alkoivat neljännesvuosisata sitten, sydänkohtauksen jälkeen, Ritvalla Wisa Pakin säkkikoneen mallintekijän töistä kymmenen vuotta myöhemmin.

Kun kulkija astuu lämpimien hirsiseinien suojaan, on ensimmäinen havainto että nyt tultiin paitsi kotiin ja ateljeehen myös galleriaan; eri tekniikoilla tehtyjä maalauksia ja ainakin puusta, pronssista ja kipsistä tehtyjä veistoksia on kymmeniä ja taas kymmeniä. Jokainen niistä kerää sen verran mielenkiintoa ja huomiota osakseen, että parin tunnin päästä alkaa puutumisvaihe; suu söisi, vetäisi vatsa, vaan ei kestä hennot jalat. Ritva Saari sanoo tuntevansa olotilan, kun on puolisoineen kiertänyt eurooppalaisia taidemuseoita ja muita nähtävyyksiä tutkailemassa. Tulee kylläinen olo, rajansa taidenautinnoillakin.

Kemijärvi on tuttu paikka

Kauhavalaisista ihmisistä ja maisemista Saari on tehnyt

Kansainvälinen taiteilija Kauhavalta

kuvaa jo pian kuusikymmentä vuotta, armeijassa kahvirahat tuli tienattua lyijykynäpiirroksilla tupakavereista. Lappeenrannan rakuunoilla ei ollut luurankotakkeja enää kuin yksi, sekin valokuvaamossa, mutta suntuksella ja lomilla sai käyttää punaisia housuja.

Kemijärvellä mies on osallistunut kahdenkin sortin kutsukilpailuihin, kansainvälisiin jäänveistokilpailuihin 1988 ja 1989 sekä kansainväliseen kelonveistosymposiumiin samoihin aikoihin kolmena vuotena. Kemijärven veistofestivaaleilta Saaren ura sai kansainvälistä potkua, kun italialaiset ja muut mannereurooppalaiset ihastuivat miehen töistä ja pyysivät yhteystietoja. Kutsuja keskieurooppalaisiin taidetapahtumiin alkoi tipahdella postilaatikoon ja pohjolan mies teki selvää jälkeä. Ensimmäinen palkinto Euro Sculptura jäänveistokilpailussa Italiassa 1993 ja kunniaa Ranskan kansainvälisestä "Camille Claudel" puunveistosymposiumista.

- Nytkin tuli kutsu kahareksannentoista kerran, mutta mitäs tällainen vanha mies

siellä...Ne vaan kutsuu kohteliaisuudesta, Saari kursailee.

Saari on ollut taiteen saralla monessa mukana; ensimmäiset näyttelyt 50-luvun alussa, kotimaisia yhteisnäyttelyitä vuodesta 1956, töitä on Norjan kalaministeriöstä – komea puutyö Nousulohet onkin – USA:n Illinoisiin ja Ranskan Bressen kaupunkiin ja kotimaisiin yrityksiin ja julkisiin tiloihin Suomen kanakoirakerhoon asti. Muotokuvia on Ahti Karjalaisesta lähtien.

Silinterimieheksi Anjalan ja Kemin kautta

Matti ja Ritva muuttivat Pietarsaaren kuusikymmentäluvun alussa kuten moni muukin Härmänmaalla ja Järviseudulla asuva, joille Schaumanin vasta valmistunut paperitehdas tarjosi työtä. Matti ehti työskennellä paperikoneella yli kaksikymmentä vuotta, Ritvan rupeama säkkikoneella kesti kymmenen vuotta pidempään.

- Vuosi oli kuusikymmentäyksi, kun meitä rupesi kouluttamaan paperimiehik-

si sellainen herra kuin Niilo Rytö. Se kysyi, että onko meistä kukaan nähnyt paperikonetta. Ei ollut, maakunnan poikia kun oltiin. Meistä osa koulutettiin keittämölle, osa voimaloille ja minä sitten pääsin siihen paperikonepuolelle, joka pääsi heti opintomatalle Anjalan tehtaalle.

Anjalan reissu venähti syksyyn asti, mitä Pietarsaareissa käytiin välillä seuraamassa oman koneen valmistumista. Seuraava harjoittelupaikka oli Veitsiluoto Kemissä, missä oli ajettu paperia jo kahdeksan vuotta.

- Ei muuta kuin koneelle heti vaan napulointa kääntelemään ja opettelemaan ajamaan kraanaa, kuivausosaa ynnä muuta. Minustakin tuli ensin silinterimies Pietarsaaren ja olin yksi niistä poijista, jotka rupesivat käynnistämään paperikonetta. Koneenhoitajat olivat Enso Gutzeitiltä ja Kankaan paperikoneelta.

Yksi koneenhoitajista oli Tauno Viinanen, SAK:n entisen puheenjohtajan Pertti Viinaseen veli. Kun nitroja käyttäneen miehen sydän petti lopullisesti, kouluttiin Matti Saari koneenhoitajaksi.

- Siinä oli hyvä mies. Tuohon aikaan ohitusleikkauksiin pääsy oli hidasta, ja siinä jonossahan Taunokin tietääkseni oli.

Myös Matilla petti pumppu kahdeksankymmentäluvun alussa. Onko koneenhoitajan työ niin vastuullista, että se voi edesauttaa tällaisessa?

- No onhan se. Lääkäri kysyi multa sairaalassa, että onko suvussa sydänvikaa. Minä sanoin että on, isä kuoli 62-vuotiaana sydänkohtaukseen. Niin käy sullekin sanoi lääkäri, ja minä sitten odotin sitä 62 vuoden ikää että miten käy.

Matti Saari täytti viime vuonna 75 vuotta. Mies uskoo, että mieluisa harrastus, vaikkapa kuvataiteen tekeminen, keventää reppua kummasti.

- Se rakentaa ihmistä sisäisesti jotenkin niin, ettei sitä kaikkea murehdikään. Minäkin vielä teen tällaisia humoristisia piirroksia ja kaikkea tällaista. Jos vedät paletti-veitsellä tai pensselillä vikaan, sen voi aina korjata. Niin se on, että huumori aina toisessa suupielessä. Jos onnistut niin onnistut, mutta aina voit maalata uudestaan.

Taiteilija Matti Saari

Matti Saari syntyi 4.9.1932 Kauhavalla Albin ja Elviira Saaren perheeseen. Avioliitto Ritva Luostarin kanssa 1955. Kaksi tytärtä.

Taideopintoja ABC -piirrustuskoulussa 1953-56. Yksityisopetusta Matti sai Suomen Taideakatemian suorittaneelta Väinä Fredrik Mäeltä sekä taidemaalari M.F.Myllymäeltä 1961-87.

Näyttelyitä ja kilpailuja on mahtunut uralle useita niin kotimaassa kuin ulkomailla. Tilaustöitä ja julkisia taideteoksia eri puolilla Suomea ja muuta maailmaa aina Ranskaa ja USA:ta myöten.

Julkisuutta kotimaassa ja ulkomailla: julkaistuja teoksia, näyttelyluottoja, videoita, tv-ohjelmia, artikkeleita ja haastatteluja. Lisäksi kansikuvituksia, pilapiirroksia sanomalehtiin, postikorttien kuvituksia. Yksi lempiaihe piirroksille oli Kalevala, jonka aiheista Saari piti näyttelyinkin. Kuvista piti kasata kirjakin, mutta hersyvän satiirista kuvitusta ei WSOY tohtinut kansakunnan pyhää kirjaa vielä muutama vuosikymmen sitten julkaista, vaikka hanke oli vireillä puoli vuotta.

Hihittelemättä ei voi juuri katsoa vaikkapa Kullervon sodasta paluu -piirrosta, jossa rähjäinen sankari, laiha, hampaaton hevonen ja penikoinut koira raahautuvat sotareissulta kotiin.

Schaumaniltakin jäi lopulta hyvät muistot, vaikka korvissa humisee vielä vartti- vuosisadankin jälkeen.

- Jos kone vaan toimi, niin ei muuta kun todettiin että "hyvää pitäis tehdä, mutta riimaa tulee", mutta kone piti tuntea vikojen varalta kuin omat taskut. Messinenkilankainen viira piti vaihtaa kerran viikossa.

- Sehän oli oikein mukava työmaa, paperi-ihmisten kanssa aina tuli juttuun. Ei ole mikään ihme, että Antti Tuuri Pohjanmaa -kirjassaan sitä nimitti "Kauhavalaasten Ameriikaksi", tuumii Matti.

- Ei parempia kolmeakymmentä vuotta voinut meidän elämässä olla, mitä oli se Pietarsaaren aika, sanoo Ritva Saari asettellessaan karjalanpiirakoita, munavoita ja makeita kastettavia toimittajan eteen pirtinpöydälle.

Uskottavahan se on. Vielä tuohon aikaan elämä oli koko lailla turvallisissa puissa, kun pääsi paperitehtaaseen töihin. Nykymeno vetää vakavaksi, suomalaisten parhaat arvot alkavat olla kauppatavaraa.

- Se on just noin.

"Voikkaan henki" elää

Vaikka paperikoneet Voikkaalla ovat vaienneet, "Voikkaan henki" elää. Joulun alla järjestivät ammattiosasto 36:n perinteitä vaaliva Voikkaan tehtaan työhuonekunta ja Kuusankosken työväenopisto kaikille avoimen luentotilaisuuden Juhlatila Voikkarissa. Voikkari toimii aivan tehtaan kupeessa, entisissä Voikkaan Kerhon tiloissa. Tilaisuudessa luennoivat Ammattiosasto 36:n viimeinen puheenjohtaja Jukka Suortanen ja osaston pian julkaistavan historiikin kirjoituksesta päävastuussa oleva Reijo Virta. "Näin toimi ja loppui Voikkaan paperiammattiosasto 36" oli luennon teema.

Reijo Virta esitelmöi historian teoksen kerätyn aineiston pohjalta.

"Aineisto on koottu pääasiassa pöytäkirjoista, mutta kevennyksiä ja mielenkiintoisia yksityiskohtia on mukana", sanoo Reijo Virta. Virran esitys oli tiivistetty yhteenveto ammattiosaston toiminnasta sen perustamisesta aina viimeisiin vuosiin.

Voikkaan osasto perustettiin 12. elokuuta vuonna 1906. Osaston asiakirjoja tuhoutui vuonna 1957 Voikkaan työväentalon tulipalossa. Osaston osittain palaneet perustamisasiakirjat ovat kuitenkin säilyneet ja perustajajäsenet ovat niistä tunnistettavissa. Osaston perustamisnumero oli 12. Vuonna 1930 osasto lakkautettiin ja osasto 36 jatkoi sen toimintaa. Numero säilyi aina osaston lopettamiseen saakka.

Virran ja Suortasen esitysten välillä kuultiin ääninauha Sulo Rajajärven haastattelusta. Rajajärvi toimi pääluottamusmiehenä 1960 luvulla. Pääluottamusmiehen virka ei ollut tuohon aikaan edes osa-aikainen. Ammattiyhdistyöt hoidettiin iltaisin ja viikonloppuna. "Jos neuvottelualoite tuli työntekijäpuolelta, olivat neuvottelut aina

Vasemmalla Reijo Virta ja Voikkaan osaston viimeinen puheenjohtaja Jukka Suortanen.

työajan jälkeen. Kun aloitteentekijänä oli työnantaja, neuvottelut sen sijaan käytiin työajalla", sanoi Rajajärvi. Äänitteessä Rajajärvi sanoi muistutaneen ammattiosaston toimistoa. Hän totesi, että vaimo joutui tekemään paljon sihteerin töitä, kun puheita ja tiedotteita laadittiin yhteistoimin. "Tuluaessa 70-luvulle

mattiosaston toimihenkilöt ymmärtäneet miten vakavasta asiasta oli kyse. 14.12.2005 pidetyssä tilannekatsauksessa toimialajohtaja sanoi muutoksen Voikkaalla olevan oikean suuntaisen, mutta liian hitaan. Toimikunta antoi pääluottamusmiehelle valtuudet käyttää kaikkia keinoja tehtaan pelastamiseksi. "Yhteydenotto pyyntöihin ei kuitenkaan Helsingissä reagoitu, emmekä saaneet vastauksia kysymyksiimme. Tiedotustilaisuudessa 8.3.2006 sitten ilmoitettiin, että tehdas suljetaan", kertoo Suortanen.

"Ammattiosaston toimihenkilöt eivät sortuneet yltiöoptimismiin tehtaan myynnin tai sulkemisaikataulun suhteen.

Voimat suunnattiin mahdollisimman suurien tukitoimien saamiseksi alueelle", sanoo Suortanen ja jatkaa: "Kävimme Yt-neuvottelut omin voimin. Ammattiosaston omaisuuden suhteen teimme niin ikään itsenäiset ratkaisut, jotka Paperiliitto on hyväksynyt".

Voikkaan ammattiosasto lopetti toimintansa 25.6.2007. Voikkaan osaston ehdotus kolmen kuusankoskelaisen ammattiosaston yhdistymisestä ei tuottanut toivottua tulosta ja osasto sulautui Kuusanniemen osasto 85:een.

Voikkaan ammattiosaston historian teos ilmestyy helmikuussa. Se sisältää ennen julkaisematonta tietoa Voikkaan tehtaan ja ammattiosaston viimeisistä vaiheista. "Voikkaan henki" elää yhä.

Tekstiä työväentalon palossa säästyneestä pöytäkirjasta.

pääluottamusmiehen työ muuttui toimistotyöksi. Luottamusmiehen tuli etäisemmäksi, eikä häntä enää tunnettu samalla tavoin, kuin hänen työskennellessään muiden joukossa", sanoi Rajajärvi äänitallioinnissa.

Jukka Suortanen keskittyi esityksessään Voikkaan paperitehtaan viimeisiin aikoihin ja ammattiosaston lopettamiseen. Jo ennen tehtaan lopettamis päätöksen julkaisemista olivat am-

Kunniaa Lahteen

Lahten ammattiosasto 86:den pikkujoulujen yhteydessä 1.12 vietiin arvovaltaista tilaisuutta kun ansioituneille osastomme veteraaneille luovutettiin Paperiliiton kunniajäsenyydet. Merkit ja kunniakirjat luovutti Paperiliitosta Markku Häyrinen, ammattiosaston puheenjohtaja Paavo Partanen ja toimikunnan jäsen Marja-Riitta Lahtinen.

Takarivissä vasemmalta Seppo Halinen, Markku Häyrinen, Seppo Parkkonen, Urpo Peltonen, Pentti Simola ja Paavo Partanen. Eturivissä Marja-Riitta Lahtinen, Pentti Kärkkäinen, Yrjö Kokkonen, Paavo Savilampi ja Tapio Lappalainen.

HAURIS

Työsuojeluopissa

Kiljavalla järjestettiin 3-5.12.2007 uusi työsuojelulainsäädännön kurssi.

Varsin kattava aineisto sisältyi työsuojelun lainsäädäntöä, työsuojelun vastuita ja velvoitteita, työsuojelun valvontaa ja yhteistoimintaa sekä työterveys lainsäädäntöä. Lisäksi käsiteltiin yhteisten työpaikkojen työsuojeluasioita sekä tapaturmiin ja ammattitautiin liittyviä sääädöksiä.

Avoin kurssi oli herättänyt paperiliitollaisissa työsuojeluhmissa suurta kiinnostusta; 23:sta osallistujasta 21 oli paperiliitosta. Ve-

sa Kotaviidan ohjaamalla kursilla opettivat myös Timo Koskinen SAK:sta ja Kiljavan opiston pitkäaikainen työsuojeluopettaja Erkki Torikka. Suosittelemullekin, oli hyvä kurssi.

Kunnossapito 10 op - avoin ammattikorkeakouluopetus

Teknisille toimihenkilöille ja tuotantolaitteiden ja järjestelmien kone-, sähkö ja automaatio suunnittelijoille.

Sisältö: Kunnossapidon opinnoissa osallistujat saavat kokonaiskuvan nykyhetken kunnossapitotoiminnasta ja konkreettisia käytännönläheisiä työkaluja kustannustehokkaaseen suunnitteluun ja toteuttamiseen tuotantolaitoksen kaikissa elinkaaren vaiheissa.

Opinnot ovat Kemissä 14.3. - 24.5.2008 perjantai-iltaisin ja lauantaisin monimuoto-koulutuksena.

- Kunnossapito tänään 3 op,
- Kunnossapidon tietojärjestelmät 3 op
- Kunnossapidon töiden valinta 2 op,
- Vikadiagnostiikka 2 op.

Kokonaisuuden hinta 200 eur. Mahdollisuus suorittaa myös osioita (60 - 80 eur/opintojakso).

Lisätietoja sisällöstä ja avoimen ammattikorkeakoulun ilmoittautumislomake www.tokem.fi, hakutoimisto puh. 050-3109 418, koulutussuunnittelija Raimo Pyyny puh. 010 383 5300.

Tulevaa koulutusta:

- Valmennuskurssi insinööriopintoihin pyrkiville 1,5 op, iltaja viikonloppuopiskeluna 4.4. alkaen
- Insinööri (AMK) aikuiskoulutuksena

Kemi Tornion ammattikorkeakoulu

www.tokem.fi

Vuorotteluvapaan jaksottaminen ja pidentäminen

Jaksottamisesta on sovittava täsmällisesti ennen vapaan alkamista. Jaksojen alkamis- ja päättymispäivät on kirjattava vuorottelusopimukseen. Vuorotteluvapaan pidentämisestä on tehtävä sopimus viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan päättymistä. Vuorotteluvapaa on pidettävä kahdenvuoden kuluessa sen alkamisesta lukien.

VUOROTTELUVAPAA

Vuorotteluvapaalaki on voimassa 31.12.2009 saakka. Vuorotteluvapaata voi pitää 31.12.2010 saakka, kunhan vuorottelusopimus on tehty 31.12.2009 mennessä. Hakijan on syytä selvittää jo ennen vuorotteluvapaalle hakeutumistaan oikeutensa vuorottelukorvukseen. Vuorottelukorvukseen liittyvissä asioissa voi ottaa yhteyttä työttömyyskassaan tai työvoimatoimistoon.

Vuorotteluvapaan edellytykset

Vuorotteluvapaalle voi jäädä työntekijä, jonka työaika ylittää 75 prosenttia kokoaikaisentyöntekijän työajasta. Työntekijän työssäolon ja työsuhteen samaan työnantajaan on täytynyt kestää vähintään 13 kuukautta välittömästi ennen vuorotteluvapaan alkamista. Tähän ajanjaksoon voi sisältyä enintään 30 päivää palkatonta poissaoloa. Sairaudesta tai tapaturmasta johtuva poissaolo rinnastetaan työssäoloon.

Työhistoriaedellytys

Vuorotteluvapaan edellytyksenä on myös, että henkilö on ennen vuorotteluvapaan alkamista tehnyt työtä yhteensä vähintään kymmenen vuotta. Jos vuorotteluvapaata on käytetty jo kertaalleen, edellä tarkoitettua työtä tulee tehdä viisi vuotta edellisen vuorotteluvapaan päättymisestä lukien. Työntekoon rinnastettavana aikana otetaan huomioon aika, jolta henkilölle on maksettu sairausvakuutuslain mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys-, tai vanhempainrahaa tai erityishoitorahaa sellaiselta ajalta, jolta henkilö ei ole ansainnut eläkettä. Lisäksi työntekoon rinnastettavana aikana otetaan huomioon aika, jonka henkilö on ollut lakiin tai työ- ja virkaehtosopimukseen perustuvalta hoitovapaalla tai suorittanut varusmies- tai siviilipalvelusta. Ajasta enintään neljännes voi olla edellä mainittua rinnastettavaa aikaa.

Vuorottelusopimus

Työnantaja ja työntekijä sopivat vapaasta vuorottelusopimuksella. Työnantaja palkkaa työvoima-toimistossa työtömänä työnhakijana olevan henkilön vuorotteluvapaata vastaavaksi ajaksi. Työnantaja toimittaa työvoimatoimistoon ennen vapaan alkamista alkuperäisen vuorottelusopimuksen ja selvityksen työntekijän palkkaamisesta. Vapaalle jäävä työntekijä toimittaa työvoimatoimistoon omat henkilötietonsa ja selvityksen edeltävän 13 kuukauden työssäolosta, sekä tiedot mahdollisesta sivutyöstä tai yritystoiminnasta esim. maatalous.

Vuorotteluvapaan pituus ja jaksottaminen

Vuorotteluvapaan pituus on vähintään 90 kalenteripä-

Vuorotteluvapaa ja äitiys- tai isyyspäiväraha

Vuorotteluvapaa päättyy, jos vapaan aikana maksetaan isyyspäivärahaa yli 18 arkipäivää. Vuorotteluvapaa katsotaan päättyneeksi, jos vuorottelijalla on oikeus saada sairausvakuutuslain mukaista äitiys-, isyys-, tai vanhempainrahaa. Jos kuitenkin edellä tarkoitettu päivärahakausi kestää enintään 18 arkipäivää, katsotaan vuorotteluvapaan olevan sinä aikana keskeytyneenä.

vää ja yhteensä enintään 359 kalenteripäivää. Vapaan voi sopia pidettäväksi useammassa jaksossa, kunhan kunkin jakson pituus on vähintään 90 päivää. Jaksottamisesta on aina sovittava täsmällisesti vuorottelusopimuksessa ennen vapaan aloittamista. Sopimukseen on kirjattava jokaisen jakson tarkka alkamis- ja päättymispäivä. Jaksottamisesta ei voi sopia enää sen jälkeen, kun vuorotteluvapaa on alkanut. Tämä tarkoittaa myös sitä, että sovittuja jaksoja ei voi enää vuorotteluvapaan alkamisen jälkeen muuttaa. Vuorotteluvapaa on pidettävä kokonaisuudessaan kahden vuoden kuluessa vapaan alkamisesta lukien. Vuorotteluvapaan pidentämisestä on tehtävä sopimus viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan päättymistä.

Vuorottelukorvaus

Vuorotteluvapaan ajalta maksettava korvaus on 70 % siitä työttömyyspäivärahasta (ilman lapsikorotuksia), johon työntekijällä olisi oikeus jäädessään työttömäksi. Korvaus on 80 % päivärahasta, jos henkilöllä on vähintään 25 vuotta työhistoriaa ennen vapaan aloittamista. Vuorottelijan tulee ilmoittaa vapaan aikana ansaitut palkkatulot työttömyyskassaan. Vuorotteluvapaan aikana saadut ansiotulot vähentävät korvausta tai estävät korvauksen maksamisen. Korvauksen perusteena oleva työttömyyspäiväraha lasketaan vuorotteluvapaata edeltäneen 52 viikon palkasta. Jos henkilö jää vuorotteluvapaalle kesken palkkakauden, palkkatodistus kirjoitetaan viimeisen täyden palkkakaudenpäättymisestä 52 viikkoa (26 palkkakautta) taaksepäin.

Lisätietoja
Paperityöväen Työttömyyskassa
Nina Vainio puh. 09 – 7089 236 tai
nina.vainio@paperiliitto.fi

Kun jätät vuorotteluvapaalle, lähetä työttömyyskassaan:

Vuorottelukorvaushakemus
Kopio vuorottelusopimuksesta
Palkkatodistus
Muut mahdolliset liitteet

Paperityöväen Työttömyyskassa
PL 349
00531 Helsinki

Ensimmäinen korvaus maksetaan noin kuuden viikon kuluttua vuorotteluvapaan aloittamisesta.

PAPERITYÖVÄEN

TYÖTTÖMYYS-

KASSAN

PUHELINNUMEROT

Kassan johtaja

Jaana Vahlberg
(09) 7089 249

Kassan sihteeri

Hannele Pulkkinen
(09) 7089 213

- kassan kirjanpito
- työttömyyspäivärahat

Etuuskäsittelijä

Kaisu Björk
(09) 7089 275

- työttömyyspäivärahat
- koulutustuki

Etuuskäsittelijä

Ulla Nurminen
(09) 7089 238

- työttömyyspäivärahat
- vuorotteluvapaa
- koulutusvakuutus

Etuuskäsittelijä

Nina Vainio
(09) 7089 236

- työttömyyspäivärahat
- vuorotteluvapaa

Työttömyyskassan faxi

(09) 7089 246

Paperiliiton vaihde

(09) 70 891

Kassan osoite

Paperityöväen Työttömyyskassa
PL 349, 00531 HELSINKI

KURSSITARJOTIN 2008

LUOTTAMUSMIEHEN OSAAMINEN

Luottamusmiesten peruskurssi (Paperiliitto)	11.-15.2.
Luottamusmiesten jatkokurssi (Paperinjalostus)	6.-8.2.
Luottamusmiesten jatkokurssi (Paperiliitto)	25.-29.2.
	31.3.-4.4.

TÄYDENTÄVÄ KOULUTUS

Tuottavuus ja hyvinvointi: luottamusmiesten täydennyskurssi	10.-14.3. 20.-24.10. 27.3.-28.3.
Ammattipätevyys: luottamusmiesten täydennyskurssi	20.-21.10. 26.-28.5.
Yritystalous: luottamusmiesten täydennyskurssi	19.-21.5.
Työnarvionti: luottamusmiesten täydennyskurssi	28.-29.4.
Luottamusmiehen työsuojelutieto	1 osa 3.-14.3.
Kuukauden kurssi (10+10 päivää)	2 osa 14.-25.4.
	1 osa 20.-31.10.
	2 osa 24.11-5.12.

TYÖSUOJELUEDUSTAJAN OSAAMINEN

Työsuojelun peruskurssi (Paperiliitto)	4.-8.2. 21.-25.4.
Työsuojelun jatkokurssi (Paperiliitto)	3.-7.11 1.-5.12.
Työsuojelun jatkokurssi (Paperinjalostus)	1 osa 15.-17.10.
	2 osa 29.-31.10.

Täydentävä koulutus

Tuottavuus ja hyvinvointi: työsuojelun täydennyskurssi	19.-23.5.
Riskien hallinta työssä: työsuojelun täydennyskurssi	25.-27.2.
Turvallisuustekniikka: työsuojelun täydennyskurssi	15.-19.9.
Turvallisuuden kehittäminen teollisuuden töissä: työsuojelun täydennyskurssi	1 osa 26.-28.3.
	2 osa 28.-29.4.

Ympäristöjohtamisen tekniikka: työsuojelun täydennyskurssi

Työsuojelulainsäädännön kurssi	8.-9.12. 17.-19.11.
Työsuojelukouluttajakurssi	1 osa 25.-29.8.
	2 osa 29.9.-3.10.

LUOTTAMUSMIEHEN JA TYÖSUOJELUEDUSTAJAN YHTEINEN TÄYDENNYSKOULUTUS

Työoikeuden peruskurssi	5.-9.5. 6.-10.10. 14.-18.4.
Työoikeuden täydennyskurssi	1.-5.12. 28.-30.4. 17.-19.11.

Yritys ja yhteisö muutoksessa – yhteistoimintatiedon kurssi

18.-20.2.
15.-17.9.
26.-28.5.

25.-29.2.
17.-21.11.
12.-14.5.
29.9.-1.10.
26.-30.5.

Kouluttajakurssi
1 osa
14.-18.4.
2 osa
19.-23.5.
10.-12.11.

26.-28.3.
1.-3.9.
24.-26.11.
26.-28.3.

Nuorisokurssi

TYÖHYVINVOINTI JA YHTEISÖTAIDOT

Yhteisöllinen työhyvinvointi	25.-27.2.
Keinot oman työhyvinvoinnin ja voimavarojen vahvistamiseen	1 osa 31.3.-2.4. 2 osa 28.-30.4. 28.-30.4.
Ihminen, työ ja päihteet	6.-8.2.
Työnohjauksen osaamista päälouottamusmiehillä (4x3 pv + välitehtävät)	1 osa 12.-14.2. 3 osa 14.-16.5. 4 osa 3.-5.9.

NEUVOTTELUTAITO

Neuvottelutaidon kurssi	29.9.-3.10.
Kokoustoiminnan kurssi (Paperiliitto, Kouvola)	5.-7.3.
(Paperiliitto, Jyväskylä)	12.-14.3. 8.-10.10.

JÄRJESTÖAKTIIVIN OSAAMINEN

Puheenjohtaja- ja sihteerikurssi	25.-29.2. 7.-11.4. 2.-6.6. 17.-21.11. 14.-18.4.
Taloudenhoitajien peruskurssi	15.-19.9.
Taloudenhoitajien jatkokurssi	17.-19.11.
Taloudenhoitajien täydennyskurssi	18.-20.2.
Ammattiosaston tilintarkastajien kurssi	8.-10.2.
Meidän ammattiosasto – kurssi Tampere	26.-28.5. 1.-3.12.

Konkareilta keltanokille – sukupolvi vaihtuu, mitä merkitsee toiminnassa?	Turku 1.-3.9. 24.-26.10.
Puhu, ilmaise, vaikuta – järjestöelämän puheviestintä	2.-4.6.
Duunari tulee taas!	1 osa 2.-3.2. 2 osa 15.-16.3. 3 osa 26.-27.4. 4 osa 11.-12.10. 5.-7.5. 26.-28.3.

Työmarkkinatiedottajakurssi
Ammattiosaston kehittämiskurssi
Sinä liikkeessä- verkkokoulu www.ay-koulu.net

YRITYKSEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

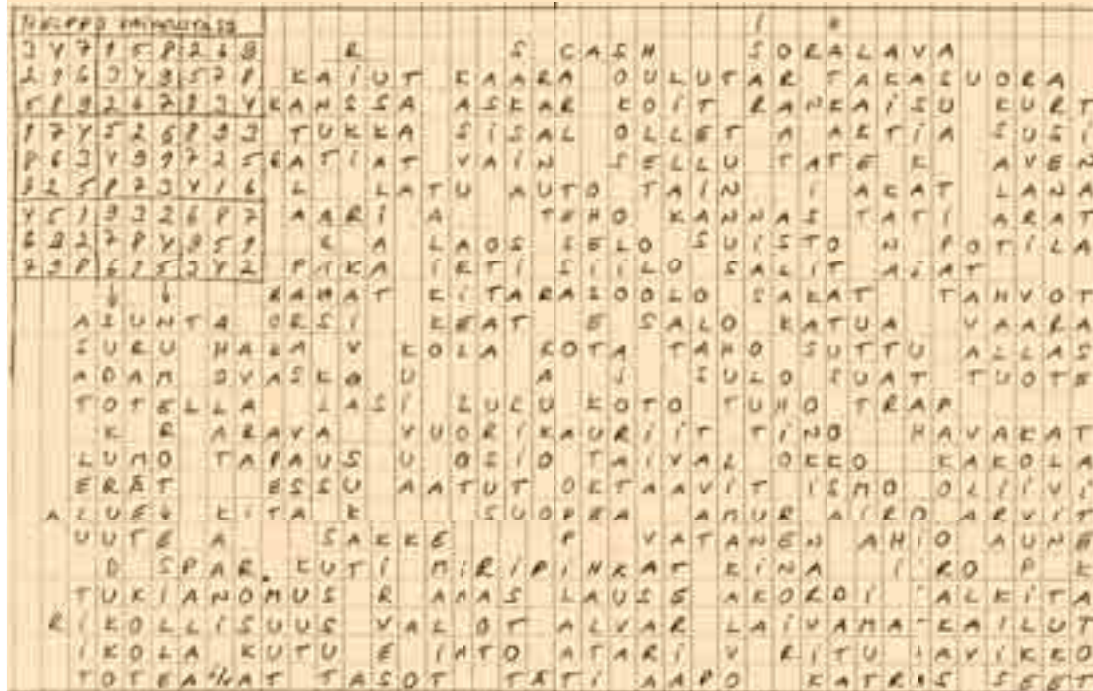
Kuinka yritys toimii – yritystoiminnan perusteita luottamushenkilöille	15.-17.9.
Hallintoedustajakurssi	28.-29.4.
Konserni yhteistoiminta kurssi I – Kotimaiset konsernit	1.-2.9.
Konserni yhteistoiminta kurssi II – Yhteisönlaajuiset konsernit (EYN/EWC- kurssi)	1.-2.12.

VÄLINEOSAAMINEN

Mediaesiintyminen	1 osa 8.-9.9. 2 osa 6.-7.10. 11.-15.2.
Tietokoneen käytön peruskurssi	8.-12.9. 14.-18.4.
Tietokoneesta ilo ja hyöty	3.-7.-11. 10.-14.3. 17.-21.11.
Tietokoneen käytön jatkokurssi	24.-26.11. 21.-23.5.
ATK- kirjanpitokurssi yhdistyksille (Paperiliitto)	11.-12.6. 15.-16.10.
Netin käyttö yhdistyksen tiedottamisessa	
Ammattiosaston internetsivut –kurssi	

SVENSKSPRÅKIGA KURSER

Grundkurs för förtroendeman	(Korsholm)	11.-15.2.
Fortsättningskurs för förtroendeman	1 del (Åland)	22. – 24.9.
	2 del (Åland)	27.-29.10.
Grundkurs i arbetarskydd	(Korsholm)	11.-15.2.

MISTÄS TIESIT

1. Irlantilainen
2. 90-vuotisjuhla
3. McLarenilla
4. Suzukin
5. Toimihenkilöunioni
6. Ranskan presidentti
7. M-realin
8. Ljudmila
9. Horsmaa
10. Jaana Vahlberg

Seuraava
PAPERILIITTO -lehti
ilmestyy 3.3.
Aineistot 15.2.
mennessä.

Rentoudu tunturissa

Ympäri vuotinen Hotelli Ylläs Saaga kutsuu sinut nauttimaan seitsemän tunturin raikkaudesta. Päivän ulkoilun jälkeen kylpylän lämpö porealtaimeen kutsuu rentoutumaan. Ilta jatkuu parketilla tanssin tahtiin. Palaat virkistyneenä arkeen!

Kevään hiihtoladuille alk. 322,-/jäsen/7 vrk/2 hh

Hintaan sisältyy majoitus hotellihuoneessa, aamiaisen, päivällinen, allasoston ja kuntosalin vapaa käyttö sekä ravintolan sisäänkäynti.

Jäsenetubintaisia huoneita rajoitetusti.
Hinnat jäsenkoblatsia.

Viihderavintola Tangon huippuartistit

Elävä musiikki ja iso tanssiparketti tempaisevat tanssin pyörteisiin.

Chalets Kysy myös
Huoneistohotelli huoneistoja!

FONTANA YLLÄS SAAGA
SPA HOTEL

Varaukset ja tiedustelut

puh. (016) 215 8000, Iso-Ylläksentie 42, 95980 Ylläsjärvi, hotel@yllassaaga.fi, www.fontana.fi/yllassaaga

Paperiliiton jäsen: Tule hyvälle tuulelle!

Nauti kylpylästä ja monipuolisista kylpylähoidoista. Iloinen viihdeohjelma tansseineen tempaa mukaan lomatuunnelmaan. Monipuolista toimintaa Saimaan reitin varrella – keskeellä Itä-Suomea.

Jäsenetuina esimerkiksi:

LIITTOLOMA 2 vrk alk. 99€
puolihoitolla, 2hh varauskoodi OLLI

PERHELOMA 2 vrk alk. 222€
2 aikuista ja 1-2 lasta (4-18 v) varauskoodi OPLI
puolihoitolla, perhehuone

Varaukset ja lisätiedot
myyntipalvelusta
(017) 560 1403 tai
myynti@kuntoranta.fi
Myyntipalvelu avoinna ma-pe 9-17.
Tarjoukset voimassa 31.12.2008 saakka.

KYLPYLÄHOTELLI
KUNTORANTA
Kuntorannantie 14, Varkaus
www.kuntoranta.fi

IMPROVED PERSONALITY WITH SAFETY

Suoraan sanottuna - emme paranna henkilöllisyyttäsi. Tarjoamme Sinulle kuitenkin mahdollisuuden löytää oma, henkilökohtainen suojalасыtyylisi.

ZEKLER
PROTECTIVE EYEWEAR
SAFETY ISN'T BORING ANYMORE

Käy osoitteessa www.zekler.com
ja voit saada tyylikäät Zekler suojalасыt.

www.tasa-arvoklinikka.fi
-portaali palvelut
jatkuvat v.2008

Tasa-arvoklinikka tukee työpaikan ja oppilaitosten tasa-arvosuunnittelua

- työelämän ja oppilaitosten tasa-arvo ja tasa-arvosuunnittelu
- helpokäyttöinen ja vuorovaikutteinen
- Yhteinen viestintäkanava työelämän tasa-arvosta kiinnostuneille

Materiaalipankki
Kysymys-vastaus -palvelu
Ajankohtaista
Tasa-arvon työkalut
Työelämän hyviä käytäntöjä
Kirjasto
Tapahtumakalenteri
Kuukauden vieras

Tervetuloa Tasa-arvoklinikka.fi -portaalin aktiivikäyttäjäksi!

Lisätietoja: projektipäällikkö Outi Viitamaa-Tervonen,
Kiljavan opisto, s-posti: outi.viitamaa-tervonen@kio.fi

KILJAVANRANTA

Vetska-Hupparit joka lähtöön!

MITÄÄN ÄIJÄ poika
soveltuva myös
normaalina T-paitana.
Hinta: **17€**
TILAAVA: 00001

Tilaukset kätevästi
WWW.stuntman.fi
Puh. 015-265490 tai
tilauskuponilla.

Vetokettu-hupparit laadulta fruit of the loom laadua, 70% cotton/30% polyester.
föössi laatu ja vetokettu, vuori pehmeäli naksu. Hinta: **14,95€ & 16,95€**
HUOM. MITÄ SEITTI HOOT

Mene osoitteeseen

WWW.STUNTMAN.FI

ja tee löytöjä!

Pokerisalkku!

- 100 kpl. 1000€
- 100 kpl. 500€
- 50 kpl. 250€
- 25 kpl. 100€
- 25 kpl. 50€
- 5 kpl. 20€
- 5 kpl. 10€
- 5 kpl. 5€
- 5 kpl. 2€

Hinta: **53€**
UUSI: **39€**
TILAAVA: 00001

Tilauskupongi

Kuva tai kuva:	Tuote	Koko	Väri	Kpl	Hinta

Huom. Posti- ja toimituskulut yht. 8 € / lähetyks.

Tuotteilla 14 päivän täysi vaihto ja palautusoikeus

STUNTMAN
maksaa
postimaksun

STUNTMAN
TUNNUS 5010520
50103 vastauslähetyks

PAPERI 1
2008